

ЗАКОН

за защита на потребителите

Глава първа

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) Този закон урежда защитата на потребителите, взаимоотношенията между държавните органи и сдруженията на потребителите и приложимото право към потребителските договори с международен елемент.

(2) Целта на този закон е да осигури защита на основните права на потребителите:

1. право на информация за стоките и услугите;
2. право на обучение по въпроси, отнасящи се до защита на потребителите;
3. право на защита на техните икономически интереси при придобиване на стоки и услуги най-вече по отношение на подвеждаща, непочтена и сравнителна реклама, нелоялни търговски практики и способи за продажба, неравноправни договорни условия и предоставянето на гаранции за стоките;
4. право на защита срещу рискове от придобиване на стоки и услуги, които могат да застрашат живота, здравето или имуществото им;
5. право на достъп до съдебни процедури за защита на потребителите и право на обезщетение за вреди, причинени от дефект на стоки;
6. право на достъп до извънсъдебни процедури за уреждане на потребителски спорове;
7. право на сдружаване с цел защита на интересите на потребителите;
8. право на представителство на потребителите в държавни органи, вземащи решения по въпроси, които ги засягат.

Чл. 2. Интересите на потребителите се вземат предвид при провеждане на другите секторни и хоризонтални политики.

Чл. 3. (1) Правата, предоставени на потребителите по този закон, не могат да бъдат ограничавани. Всяка уговорка, с която предварително се изключват или ограничават правата на потребителя, е недействителна.

(2) Отказът от права, предоставени на потребителите по този закон е недействителен.

(3) Всяка клауза в договор, която посочва за приложим закон закона на друга страна, която не е член на Европейския съюз и която клауза изключва прилагането на разпоредбите на този закон или на закона на страна - членка на Европейския съюз, е нищожна.

Глава втора

ИНФОРМАЦИЯ, ПРЕДОСТАВЯНА НА ПОТРЕБИТЕЛЯ

Раздел I

Общо задължение за предоставяне на информация

Чл. 4. Преди придобиването на стоката или ползването на услугата търговецът е длъжен да предостави на потребителя подходяща информация, позволяваща му да направи своя избор и да играе активна роля на пазара по отношение на съществените характеристики на стоките и услугите, пуснати на пазара, и условията на договорите, предлагани на потребителите. Информацията включва:

1. всички характеристики на стоката или услугата, които трябва да бъдат известни на потребителя, включително състав, опаковка, инструкции за ползване, комплектовка и поддръжане;
2. цена, количество, начин на плащане и други договорни условия;
3. наличност на стоката или услугата;
4. безопасност на стоката или услугата;
5. условията за употреба на стоката или услугата; влиянието, което оказва върху други стоки и услуги при евентуална съвместна употреба или ползване; опасностите, свързани с употребата, ползването или поддръжката на стоката или услугата;
6. условия и срок на гаранцията;
7. срок на годност.

Чл. 5. (1) Търговецът е длъжен да предоставя информацията по чл. 4 в писмен вид. При невъзможност да се предостави в писмен вид информацията се предоставя по друг подходящ начин. Когато информацията се предоставя в писмен вид, тя задължително трябва да бъде и на български език и да е изразена в единиците на величините от Международната система единици SI.

(2) Информацията по чл. 4 трябва да бъде вярна, пълна, точна, ясна и разбираема.

(3) Информацията по чл. 4 не трябва да заблуждава потребителя, да оставя впечатлението за наличие на определени характеристики, които стоката или услугата не притежава, или да внушава, че стоките или услугите притежават специални качества, които са присъщи на всички стоки или услуги от дадения вид.

Чл. 6. Търговецът е длъжен да определи специално обозначени места, отделени от местата на останалите стоки в търговския обект, и предварително да информира по подходящ начин потребителите, когато предлага:

1. употребявани стоки;
2. нехранителни стоки с изтекъл срок на годност, чиято продажба не създава опасност за живота и здравето на потребителите;
3. стоки с отклонения от предварително обявените показатели, чиято продажба не създава опасност за живота и здравето на потребителите;
4. стоки - предмет на разпродажба.

Чл. 7. Търговецът не се освобождава от задълженията по чл. 4-6 поради обстоятелството, че не е получил необходимата информация от доставчика или производителя.

Чл. 8. (1) Търговецът е длъжен да постави в близост до входа на търговския обект следната информация:

1. фирмата и адреса на управление на търговеца;
2. името и фамилията на лицето, отговорно за обекта;
3. работното време на търговския обект.

(2) Когато търговският обект е затворен, търговецът обявява това на мястото, на което обявява работното време.

(3) Обявеното работно време е задължително за търговеца.

Раздел II

Етикетиране на стоките

Чл. 9. (1) Търговецът е длъжен да предлага на потребителя стоки с етикети на български език или и на български език.

(2) Етикетът задължително съдържа информация за производителя, вносителя и страната на произход, ако стоката е от внос, вида на стоката, нейните съществени характеристики, цената, срока на годност и условията на съхраняването ѝ и, ако е необходимо, указания за употреба. Когато стоката е внесена от страна - членка на Европейския съюз, върху етикета вместо "страна на произход" може да се отбелязва "произведено в Европейския съюз".

(3) Информацията, съдържаща се в етикета, трябва да бъде разбираема, достъпна, ясна, лесна за отличаване и да не бъде подвеждаща. Информацията по ал. 2 може да бъде предоставена и чрез използване на широко разпространени символи, като пиктограми и други знаци.

(4) Търговецът няма право да отстранява или да променя етикета, маркировката или друга информация, дадена от производителя или вносителя.

(5) При предлагането на стоки освен етикети могат да се използват и други средства за информиране на потребителите, които да поясняват и допълват данните от етикета, ако това се изисква от наредбите по чл. 12.

Чл. 10. (1) Стоките, пакетирани предварително, трябва да съдържат информация за тяхното количество, която да бъде означена върху опаковката, или при липса на такава – върху самата стока.

(2) Производителят или лицето, опаковало стоката, носи отговорност за означаване на количеството, а когато стоката е от внос - вносителят отговаря за предоставянето на тази информация.

(3) Когато количеството на стоката, пакетирана предварително, не е означено от производителя, вносителя или от лицето, опаковало стоката, търговецът е длъжен да означава количеството върху стоката, върху нейната опаковка или върху табела, поставена в близост до стоката.

Чл. 11. Когато видът на стоката не позволява поставянето на етикет, търговецът е длъжен да предостави на потребителя в писмен вид данните по чл. 9, ал. 2 по друг подходящ начин или чрез предоставяне на съответните документи.

Чл. 12. Министерският съвет приема наредби за:

1. изискванията за етикетиране на нехранителни стоки;
2. изискванията към отделни групи стоки, етикетирането им и/или методите за изпитване на техни основни характеристики;
3. изискванията за етикетиране и специфичните изисквания към стоките, имитиращи храни.

Раздел III

Указания за употреба на стоките

Чл. 13. (1) Стоки, чиято употреба изисква наличието на технически познания, стоки, съдържащи опасни вещества, или стоки, чиято употреба предполага наличието на специални умения или спазването на специални изисквания за безопасност, трябва да бъдат придружени от указания за тяхната употреба, изготвени от производителя.

(2) Указанията за употреба на стоките съдържат информация, необходима на потребителите за правилното използване и инсталиране, свързване, поддръжка или съхраняване на стоките. При необходимост указанията за употреба съдържат списък със съставните части и детайли на стоката.

(3) Производителят, търговецът или всяко друго лице, което пуска на пазара стока от внос, е длъжно да осигури указания за употреба на стоките на български език.

Чл. 14. При поискване от потребителя и когато видът на стоката позволява това, търговецът е длъжен да покаже начина на нейното действие или употреба.

Раздел IV

Обозначаване на цените на стоките и услугите

Чл. 15. (1) Всеки търговец предварително трябва да постави цената на стоката на видно място в близост до стоката.

(2) Продажните цени на стоките, предлагани чрез каталози, трябва да бъдат посочени в непосредствена близост до снимката или описанието на стоката.

Чл. 16. Продажната цена и цената за единица мярка на стоките и услугите трябва да бъдат недвусмислени, лесно разбираеми, ясно и четливо изписани и да не въвеждат потребителя в заблуждение.

Чл. 17. В случаите, когато продажната цена на стоката или услугата е съставена от отделни елементи със съответни продажни цени, сборът от продажните цени се подчертава.

Чл. 18. Търговецът може предварително да информира потребителя за готовността си да преговаря за отстъпка от размера на обявената цена или на някои от обявените ѝ елементи.

Чл. 19. (1) Цената на стоката трябва да бъде посочена в български левове.

(2) Цената се обявява за съответна мерна единица или за брой.

(3) Когато е неудобно обявяването на продажната цена за единица мярка, тя може да бъде обявена в десетични производни.

(4) Обявената продажна цена и цената за единица мярка трябва да включва данък върху добавената стойност (ДДС) и всички други допълнителни данъци и такси, както и цената на всички стоки и услуги, които следва да бъдат заплатени допълнително от потребителя.

(5) Обявяването на различни цени за един и същ вид стока в търговския обект е забранено с изключение на случаите по чл. 6.

Чл. 20. (1) Търговецът е длъжен едновременно да обозначи продажната цена и цената за единица мярка на предлаганите в търговския обект стоки чрез етикети, ценоразписи, табели или по друг подходящ начин. Когато видът на стоката позволява поставянето на етикет, продажната цена може да се обозначи върху етикета.

(2) Не подлежи на обозначаване продажната цена на:

1. стоки, които се влагат при извършване на услуга;
2. стоки, продавани на търг и/или на аукцион;
3. антики и произведения на изкуството.

(3) Цената за единица мярка не се обозначава, ако е идентична с продажната цена.

Чл. 21. Всяка реклама на стоки, която посочва продажната цена на стоките, трябва да посочи и цената за единица мярка.

Чл. 22. (1) За стоките, които се предлагат в опаковка, се поставя цената за количеството в опаковката и цената за единица мярка.

(2) При предлагане на предварително опаковани стоки обозначените продажна цена и цена за единица мярка се отнасят за нето тегло на стоката.

(3) Търговците могат да обозначат само продажната цена при продажба на стоки, предлагани в обща опаковка.

Чл. 23. За стоките, които се продават в насипно състояние, се обозначава само цената за единица мярка.

Чл. 24. (1) Всеки търговец, който предлага услуги на потребителя, е длъжен предварително да обозначи продажните цени на предлаганите от него услуги чрез ценоразпис, поставен на видно място в търговския обект. В случаите, когато поставянето на ценоразпис е неудобно поради обема на предлаганите услуги, е допустимо съставянето на ценоразпис във вид на брошура, която следва да бъде предоставена на всеки потребител преди предоставянето на услугата и при заплащането ѝ.

(2) Ценоразписът трябва да е недвусмислен и лесен за четене и разбиране.

(3) Изискванията на ал. 1 не се прилагат в случаите по чл. 26.

Чл. 25. (1) Когато услугата се предлага извън търговския обект, търговецът трябва да информира потребителя за цената на услугата.

(2) Когато услугата се предлага в търговския обект, търговецът трябва да посочи цената по разбираем начин и на място, което е лесно видимо извън търговския обект.

Чл. 26. (1) Когато потребителят желае да получи услуга, различна от обичайно предлаганите от търговеца услуги, последният е длъжен да му предложи оферта. Цената на услугата се договаря индивидуално.

(2) Офертата трябва да включва:

1. име и адрес на търговеца;
2. вид и характер на услугата, която трябва да бъде предоставена, и евентуалните доставки, които трябва да бъдат извършени;
3. продажна цена или цена, изготвена въз основа на параметри, свързани с вида на услугата, които потребителят е посочил;
4. срок на действие на офертата.

(3) Потребителят трябва да бъде информиран преди изготвянето на офертата за нейната цена, в случай че тя не е безплатна.

Чл. 27. (1) Продажната цена на услугата трябва да бъде посочена в български левове.

(2) Продажната цена на услугата включва ДДС и всички други данъци и такси, дължими от потребителя, както и цената на всички стоки и услуги, които трябва да бъдат заплатени допълнително от потребителя.

(3) Означаването на различни цени за една и съща услуга в търговския обект е забранено. Ако въпреки това са посочени различни цени за една и съща услуга, потребителят заплаща по-ниската цена.

Чл. 28. Лицата, осъществяващи търговска дейност с платени паркинги и гаражи, са длъжни да обявят цените на паркоместата на видно за потребителите място в близост до входа.

Чл. 29. Лицата, осъществяващи търговска дейност в бензиностанции и газостанции, са длъжни да поставят табели с цените на предлаганите от тях горива по такъв начин, че да се виждат от водачите, движещи се в платното, от страната на което е построена бензиностанцията или газостанцията.

Чл. 30. Търговецът е длъжен да издава документ за извършената продажба, който да съдържа най-малко данните за датата на продажбата, вида на стоката или услугата и цената.

Чл. 31. Министърът на икономиката издава наредби за обозначаване на цените на някои видове стоки или услуги.

Глава трета

ЗАБЛУЖДАВАЩА, НЕПОЧТЕНА И СРАВНИТЕЛНА РЕКЛАМА

Раздел I

Общи разпоредби

Чл. 32. Разпоредбите на тази глава имат за цел да защитят потребителите, лицата, които упражняват търговска, производствена и занаятчийска дейност или свободна професия, както и обществения интерес от заблуждаваща реклама и нейните последствия и да определят условията, при които сравнителната реклама е разрешена.

Чл. 33. (1) Реклама е всяко направено съобщение във връзка с търговия, занаят или професия, което е направено с цел да насърчи реализация на стоки или услуги, включително на недвижими имоти, права и задължения.

(2) Забраняват се заблуждаващата или непочтената реклама, както и неразрешената сравнителна реклама.

Чл. 34. (1) Рекламодателят и рекламната агенция носят отговорност за заблуждаваща или непочтена реклама, както и за неразрешена сравнителна реклама.

(2) Всяко физическо или юридическо лице, което има правен интерес, може да предяви пред Комисията по търговия и защита на потребителите писмено искане за забрана на реклама, която счита за заблуждаваща или непочтена, или неразрешена сравнителна реклама.

(3) Комисията по търговия и защита на потребителите е длъжна да се произнесе по направеното искане и да уведоми лицето в сроковете и по реда на чл. 182.

Чл. 35. (1) Когато установи, че рекламата е заблуждаваща, непочтена или неразрешена сравнителна реклама, председателят на Комисията по търговия и защита на потребителите или упълномощено от него длъжностно лице издава заповед, с която:

1. забранява разпространението ѝ, преди рекламата да е станала публично достояние, ако рекламата още не е разпространена, но разпространението ѝ е предстоящо и неизбежно;

2. прекратява разпространението на заблуждаващата или непочтената, или неразрешената сравнителна реклама.

(2) Председателят на Комисията по търговия и защита на потребителите може да задължи рекламодателя да докаже съдържащите се в рекламата твърдения, а при сравнителна реклама - да разпореда представянето на доказателствата да се извърши в кратък срок.

(3) Председателят на Комисията по търговия и защита на потребителите може да разпореда на рекламодателя и/или рекламната агенция да огласи за своя сметка и по подходящ начин решението по ал. 1 или част от него, както и съответната коригирана реклама.

(4) Председателят на Комисията по търговия и защита на потребителите предприема мерките по ал. 1-3 по собствена инициатива или по направено искане по чл. 34, ал. 2.

Чл. 36. (1) В заповедта на председателя на Комисията по търговия и защита на потребителите задължително се посочват основаниято и мотивите за забрана на разпространението или за прекратяване разпространението на рекламата.

(2) Заповедта подлежи на обжалване пред Софийския градски съд по реда на Закона за административното производство.

(3) Обжалването на заповедта не спира изпълнението ѝ, освен ако съдът разпореда друго.

Чл. 37. Заповедта по чл. 35, ал. 1 не е пречка за предявяване на иск пред съда по реда на глава десета, раздел III за преустановяване или за забрана на действия или търговски практики, които са в нарушение на колективните интереси на потребителите, или на иск за обезщетяване на вредите от заблуждаваща, непочтена или неразрешена сравнителна реклама.

Раздел II

Заблуждаваща реклама

Чл. 38. (1) Заблуждаваща е всяка реклама, която по какъвто и да е начин, включително по начина на нейното представяне, подвежда или може да подведе лицата, до които е адресирана или достига, и поради това може да повлияе на тяхното икономическо поведение или която по тези причини нанася вреди или може да нанесе вреди на конкурент.

(2) За да се прецени дали една реклама е заблуждаваща, трябва да се имат предвид и:

1. характеристиките на стоките и услугите, като: наличност, вид, направа, състав, начин и дата на производство или изпълнение на услугите, годност за употреба, начини за употреба, количество, географски и търговски произход, резултати, които могат да се очакват от тяхната употреба, резултати и съществени характеристики от изпитванията или извършените проби върху стоките или услугите;

2. цената или начинът на нейното формиране и условията за доставка на стоките и изпълнение на услугите;

3. характерни данни за рекламодателя или рекламирация, като: име или фирма; адрес или седалище; адрес на управление; имущество; права върху индустриална и интелектуална собственост; получени награди или отличия.

Раздел III

Непочтена реклама

Чл. 39. Непочтена е всяка реклама, която:

1. съдържа елементи на дискриминация, например по отношение на пол, раса, религия, националност, политически убеждения, възраст, физически или умствени способности или която накърнява човешкото достойнство;

2. цели да предизвика безпокойство или страх или използва тези чувства и липсата на опит от страна на потребителите;

3. използва по неподходящ начин обществената склонност за предсказване на бъдещето или обещава лесни печалби;

4. чрез начина на представяне на елементите, които съдържа, създава объркване сред потребителите на стоката или услугата чрез представянето им по начин, подобен на начина на известни производители;

5. може да причини морални или умствени смущения у деца;

6. често използва данни за превъзходството на рекламираните стоки или услуги, които не са съществени или не могат да бъдат проверени;

7. други подобни случаи.

Раздел IV

Сравнителна реклама

Чл. 40. Сравнителна реклама е всяка реклама, която пряко или косвено идентифицира конкурента или предлагани от него стоки или услуги.

Чл. 41. Сравнителната реклама е разрешена в следните случаи:

1. когато не подвежда лицата, до които е адресирана или достига;

2. когато сравнява стоки или услуги, задоволяващи еднакви потребности, или които са предназначени за една и съща цел;

3. когато сравнява обективно съществените, сравнимите и характерните черти на стоките и услугите, които са обект на сравнение, включително техните цени;

4. когато не води до обвъркване на рекламодателя с неговите конкуренти или на търговски марки, търговски имена, други отличителни белези, стоки или услуги на рекламодателя с тези на неговите конкуренти;

5. когато не води до дискредитиране или опетняване на търговските марки, търговските имена, други отличителни белези, стоките, услугите, дейностите или положението на конкурентите;

6. когато сравнява стоки с едно и също наименование за произход;

7. когато не извлича нелоялно предимство, произтичащо от известността на търговската марка, търговското име или други отличителни белези на конкурентите или от наименованието за произход на конкуриращи се стоки;

8. когато не представя стоките или услугите като имитация или копие на стоки или услуги със запазена търговска марка или име.

Чл. 42. Всяко сравняване на стоки, отнасящо се до предлагане на стоки и услуги при специални условия, трябва да посочи по ясен и категоричен начин датата, до която е в сила предлагането или, ако е необходимо, да посочи, че предлагането е валидно до изчерпване на стоките и услугите, както и да посочи датата, от която започва предлагането на стоките и услугите по специални цени или други специфични условия.

Глава четвърта

ТЪРГОВСКИ ПРАКТИКИ И СПОСОБИ ЗА ПРОДАЖБА

Раздел I

Договори, сключени извън търговския обект

Чл. 43. (1) Договор, сключен извън търговския обект, е договор между търговец и потребител за доставка на стоки или услуги, сключен:

1. извън търговския обект, при посещение на търговеца на работното място на потребителя, в дома на потребителя или дома на друг потребител, когато посещението не е изрично поискано от потребителя;

2. по време на екскурзия, организирана от търговеца извън търговския обект.

(2) Търговец е всяко физическо или юридическо лице, което сключва договори извън търговския обект като част от своята търговската или професионална дейност, както и всяко лице, овластено да извършва този вид сделки от името или в полза на търговеца.

Чл. 44. Разпоредбите на този раздел се прилагат и по отношение на:

1. договори за доставка на стоки или услуги, различни от тези, за които потребителят изрично е поискал посещение на търговеца, когато при отправяне на поканата за посещение потребителят не е знаел и не е могъл да знае, че доставката на тези други стоки или услуги е част от търговската или професионалната дейност на търговеца;

2. договори, при които предложението за сключване е направено от потребителя съгласно условията по т. 1 и чл. 43, ал. 1, независимо че потребителят не е обвързан с предложението преди неговото приемане от търговеца;

3. предложение за сключване на договор от страна на потребителя в случаите по т. 1 и чл. 43, ал. 1, когато потребителят е обвързан с направеното предложение;

4. договори за доставка на стоки и за тяхното включване в недвижим имот или договори за ремонт на недвижим имот.

Чл. 45. Разпоредбите на този раздел не се прилагат по отношение на:

1. договори на стойност под 120 лв.;
2. договори за строителство, продажба, наем на недвижими имоти и договори, имащи за предмет други права върху недвижими имоти;
3. договори за редовна доставка на хранителни стоки, на напитки или други домакински стоки за текуща употреба;
4. договори за доставка на стоки и услуги при едновременното наличие на следните условия:
  - а) договорът е сключен по каталог, с който потребителят е имал възможност да се запознае в отсъствието на представител на търговеца;
  - б) предвижда се продължаване на контактите между потребителя и представител на търговеца във връзка с тази или бъдеща сделка;
  - в) каталогът и договорът съдържат информация за правото на потребителя да върне стоката на търговеца в срок не по-кратък от 7 дни, считано от деня на нейното получаване, или да се откаже от договора през този период, без да дължи друго освен съхраняване на стоките с грижата на добър стопанин;
5. договори за застраховка;
6. договори които имат за предмет ценни книжа.

Чл. 46. (1) При договори, сключени извън търговския обект, търговецът или лицето, което действа от негово име и за негова сметка, е длъжен да уведоми потребителя за правото му да се откаже от договора, за името и адреса на лицето, срещу което правото на отказ може да бъде упражнено, и за начина за упражняване на това право.

(2) Информацията по ал. 1 се предоставя на потребителя в писмена форма и трябва да съдържа елементи, позволяващи индивидуализирането на договора, както и датата, на която потребителят е уведомен за правото му да се откаже от договора.

(3) Информацията по ал. 1 се предоставя на потребителя, както следва:

1. в случаите по чл. 43, ал. 1 – при сключването на договора;
2. в случаите по чл. 44, т. 1 – не по-късно от сключването на договора;
3. в случаите по чл. 44, т. 2 и 3 – при отправяне на предложението на потребителя за сключване на договора.

Чл. 47. (1) Потребителят има право да се откаже писмено от сключения извън търговския обект договор, като уведоми търговеца за отказа си в 7-дневен срок от деня, в който е получил информацията по чл. 46.

(2) Потребителят се освобождава от задълженията си, произтичащи от договора, сключен извън търговския обект, от момента на уведомяване на търговеца съгласно ал. 1.

(3) Когато търговецът не е предоставил на потребителя информацията по чл. 46, срокът за отказ от договора е 3 месеца, считано от датата на сключване на договора.

Раздел II

Договори за продажба от разстояние

Чл. 48. (1) Договор за продажба от разстояние е всеки договор, сключен въз основа на предложение от страна на доставчика до потребителя като част от система за продажба на стоки или предоставяне на услуги, при която страните не са физически в контакт помежду си от момента на представяне на предложението до сключване на договора.

(2) Доставчик е всяко физическо или юридическо лице, което в рамките на своята професионална дейност сключва договор за продажба от разстояние с потребител.

(3) При отправяне на предложение от страна на доставчика и поръчка от страна на потребителя за продажба от разстояние се използват средства за комуникация от разстояние, като:

1. адресирани и неадресирани печатни материали;
2. стандартно писмо;
3. реклама в пресата с купон за поръчка;
4. каталог;
5. телефон (със или без участието на човек);
6. радио;
7. телевизия;
8. видеотелефон;
9. видеотекст;
10. компютър;
11. електронна поща;
12. интернет;
13. факс.

(4) Средство за комуникация от разстояние е всяко средство, което може да се използва за сключване на договор по ал. 1, включително посочените в неизчерпателния списък по ал. 3.

(5) Оператор на средство за комуникация е всяко физическо или юридическо лице чиято професионална дейност се състои в предоставянето на разположение на доставчика на едно или няколко средства за комуникация от разстояние.

Чл. 49. (1) При използване на следните технически средства от страна на доставчика се изисква предварителното съгласие на потребителя:

1. автоматизирана система за позвъняване без човешка намеса;
2. факс;
3. електронна поща.

(2) Средствата за комуникация от разстояние, различни от посочените в ал. 1, които дават възможност за осъществяване на индивидуална комуникация се използват от доставчика, когато потребителят не е заявил изрично своето несъгласие за ползването им.

Чл. 50. (1) Разпоредбите на този раздел не се прилагат по отношение на:

1. договори, сключени чрез използването на автомати за продажба или автоматизирани търговски помещения;
2. договори, сключени с телекомуникационни оператори чрез използване на улични телефони;
3. договори за строителство и продажба на недвижими имоти или договори, имащи за предмет други права върху недвижим имот, с изключение на договори за наем.

(2) Разпоредбите на чл. 52, 54, 55 и 58 не се прилагат по отношение на:

1. договори за доставка на хранителни стоки, напитки или други стоки за ежедневна употреба в дома на потребителя на посочен от него адрес или на работното му място при извършване на чести редовни доставки;
2. договори за предоставяне на следните услуги: настаняване, транспорт, хранене и услугите свързани със свободното време, при които доставчикът се задължава при сключване на договора да предостави тези услуги на определена дата или в рамките на определен срок.

Чл. 51. Забранява се продажбата на лекарства и хомеопатични средства чрез сключване на договори от разстояние.

Чл. 52. (1) Доставчикът е длъжен преди сключването на договора да предостави своевременно на потребителя следната информация:

1. име и адрес на доставчика;
2. основни характеристики на стоките или услугите;
3. цена на стоките или услугите с включени всички данъци и такси;
4. стойност на пощенските или транспортните разходи, невключени в цената на стоките или услугите, свързани с тяхната доставка;
5. стойност на използване на средството за комуникация от разстояние, когато тя се изчислява по начин, различен от посочения в основната тарифа;
6. начин на плащане, доставка и изпълнение на договора;
7. правото на потребителя да се откаже от договора и условия, при които стоката може да бъде върната или услугата да бъде отказана, с изключение на случаите по чл. 55, ал. 7;
8. периода, за който направеното предложение или цена остават в сила;
9. при договори за постоянна или периодична доставка на стоки или услуги - минималната продължителност на договора.

(2) Информацията по ал. 1 трябва да бъде предоставена по ясен и разбираем начин в зависимост от вида на използваното средство за комуникация, да подчертава търговския характер на предложението и да бъде в съответствие с принципа на добросъвестност при търговските сделки и добрата търговска практика.

(3) При телефонни съобщения доставчикът е длъжен да уведоми потребителя в началото на разговора за своята самоличност и търговската цел на обаждането.

Чл. 53. Доставчикът няма право да изисква или да приема авансово плащане преди изтичане на сроковете по чл. 55.

Чл. 54. (1) Когато доставчикът не е предоставил на потребителя в писмена форма или на друг достъпен траен носител информацията по чл. 52, ал. 1, т. 1-9, той трябва да я потвърди писмено не по-късно от доставянето на стоката или изпълнението на договора.

(2) Информацията, предоставена на потребителя в писмена форма, трябва да съдържа:

1. името на доставчика и служебния адрес, на който потребителите могат да изпращат жалби;
2. правото на потребителя да се откаже от сключения договор и условията и начина за упражняване на това право;
3. условията за разваляне на договора, когато той е сключен за неопределен срок или за срок по-дълъг от една година;
4. данни за предоставяните услуги след продажбата и за предоставените гаранции.

(3) Разпоредбите на ал. 1 и ал. 2, т. 2, 3 и 4 не се прилагат за услуги, чието изпълнение се осъществява чрез използването на средство за комуникация от разстояние, когато тези услуги се предоставят еднократно и се фактурират от оператора на средството за комуникация от разстояние.

Чл. 55. (1) Потребителят има право, без да дължи обезщетение и без да изтъква причина, да се откаже от сключения договор от разстояние в срок 7 работни дни, считано от:

1. за стоки – от деня на получаване на стоката от потребителя, когато са изпълнени изискванията на чл. 54;
2. за услуги – от деня на сключване на договора, или когато задължения по чл. 54 са изпълнени след сключването на договора - от деня на тяхното изпълнение, но не по-късно от срока по ал. 2.

(2) Потребителят може да упражни правото си на отказ от сключен договор от разстояние за финансови услуги в срок 14 дни.

(3) Когато доставчикът не изпълни задълженията си по чл. 54, потребителят има право да се откаже от сключения договор в срок 3 месеца, считано от деня на получаване на стоката или от сключване на договора за предоставяне на услугите.

(4) Когато информацията по чл. 54 е предоставена на потребителя в рамките на срока по ал. 2, срокът по ал. 1 започва да тече от момента на нейното предоставяне.

(5) Доставчикът е длъжен да възстанови на потребителя в пълен размер заплатените от него суми не по късно от 30 дни, считано от деня, в който потребителят е упражнил правото си на отказ от сключения договор.

(6) Потребителят е длъжен да съхранява получените от доставчика стоки, тяхното качество и безопасност по време на срока по ал. 1.

(7) Разпоредбата на ал. 1 не се прилага по отношение на следните видове договори:

1. за предоставяне на услуги, чието изпълнение е започнало с изричното съгласие на потребителя и е приключило преди изтичането на срока по ал. 1;

2. за доставка на стоки и предоставяне на услуги, чиято цена зависи от колебанията на финансовите пазари, които доставчикът не е в състояние да контролира;

3. за доставка на стоки, изработени съобразно изискванията на потребителя или по негова индивидуална поръчка;

4. за доставка на стоки, които поради своето естество не могат да бъдат върнати или подлежат на бързо разваляне, или има опасност от влошаване на качествените им характеристики;

5. за доставка на аудио и видео записи или програмни продукти, разпечатани от потребителя;

6. за доставка на вестници, списания и други периодични издания;

7. за хазартни игри и лотарии.

Чл. 56. (1) При закупуване на стоки или предоставяне на услуги чрез използване на кредит, предоставен на потребителя от доставчика или от трето лице, което има договор с доставчика, когато потребителят упражни правото си на отказ от договора, сключен от разстояние, договорът за кредит се прекратява.

(2) При прекратяване на договора за кредит по ал. 1 потребителят не дължи на доставчика или на лицето, предоставило кредита, неустойка или обезщетение.

(3) Всяка уговорка между страните, която противоречи на разпоредбата на ал. 2, е недействителна.

Чл. 57. (1) Когато потребителят упражни правото си на отказ от сключения договор от разстояние за финансови услуги, той е длъжен да заплати на доставчика в най-кратки срокове единствено:

1. цената на действително предоставените финансови услуги, когато цената може да бъде предварително определена преди сключване на договора, или

2. пропорционална част от общата стойност на финансовата услуга, изчислена за периода от деня на сключване на договора до деня, в който е упражнено правото на отказ от договора, когато цената на финансовата услуга не може да бъде предварително определена от доставчика преди сключване на договора.

(2) Доставчикът е длъжен да информира потребителя по подходящ начин преди сключване на договора за стойността, която служи като основа за изчисляване на цената, дължима от потребителя по ал. 1, т. 2.

(3) Когато доставчикът не може да докаже, че е информирал потребителя за цената на финансовата услуга, потребителят не дължи заплащане на извършените от доставчика услуги при упражняване на правото си на отказ от договора.

Чл. 58. Доставчикът е длъжен да изпълни договора, сключен от разстояние, не по късно от 30 дни, считано от деня, следващ изпращането на поръчката на потребителя до доставчика, чрез

използване на средство за комуникация от разстояние, освен ако страните са уговорили различен срок на доставка.

Чл. 59. (1) Когато доставчикът не може да изпълни задълженията си по договора поради това, че не разполага с поръчаните стоки и услуги, той е длъжен да уведоми потребителя и да възстанови платените от него суми в най-кратък срок, но не по-късно от 30 дни от датата, на която доставчикът е следвало да изпълни задължението си по договора.

(2) Доставчикът може да достави на потребителя стоки или услуги със същото качество и цена, когато тази възможност е била изрично предвидена преди сключването на договора или в самия договор. В този случай той уведомява потребителя по ясен и разбираем начин за промяната в изпълнението на договора.

(3) Когато при условията на ал. 2 доставчикът изпълни друго вместо дължимото и потребителят упражни правото си на отказ от сключения договор, разходите по връщане на стоките са за сметка на доставчика, за което потребителят трябва да бъде уведомен.

Чл. 60. При неправомерно използване на банкова карта на потребител във връзка със сключване на договор от разстояние потребителят има право да поиска плащането да бъде обявено за недействително и банкова му сметка да бъде заверена с размера на неправомерно платените суми или сумите да бъдат възстановени до 30 дни, считано от момента на уведомяване на банката, издала картата.

Чл. 61. Доставчикът е длъжен да докаже, че:

1. е изпълнил задължението си за предоставяне на информация на потребителя по чл. 52, 54, чл. 57, ал. 2 и чл. 59, ал. 1 и 2;
2. е получил съгласието на потребителя за сключване на договора от разстояние, и
3. ако е необходимо, че е получил съгласието на потребителя за изпълнението на договора.

Раздел III

Способи за продажба

Чл. 62. (1) Доставката на стоки или предоставянето на услуги на потребителя срещу заплащане без изрично и предварително искане от негова страна е забранено.

(2) Когато потребителят получи стока или услуга, за които не е отправил изрично и предварително искане, той не е длъжен да възстанови стоката и не дължи заплащане на стоката или услугата на този, който я е изпратил или предоставил.

(3) Липсата на отговор от страна на потребителя не означава съгласие от негова страна.

Чл. 63. (1) Всяко съобщение за намаление на цените трябва да посочва:

1. стоките и услугите или групата стоки и услуги, за които е валидно намалението;
2. условията, при които се извършва намалението на цената;
3. периода, през който стоките и услугите се продават с намалена цена.

(2) Съобщението за намаление на цените се прави по един от следните начини:

1. новата цена се поставя до старата, която е зачертана, или
2. думите “нова цена” и “стара цена”, последвани от съответните суми, или
3. посочване на процент на намалението, като новата цена се поставя до старата цена, която е зачертана.

Чл. 64. (1) Всяко съобщение за намаление на цените трябва да съдържа старата цена, която търговецът е прилагал през определен период преди датата, от която влиза в сила намалението на цената.

(2) Стара цена е цената, която търговецът е прилагал през период не по-малък от един месец преди деня на намалението на цените.

(3) Разпоредбата на ал. 2 не се прилага за храни и други бързо развалящи се стоки.

Чл. 65. (1) Съобщението за намаление на цените не може да бъде прилагано за период по-дълъг от един месец и по-кратък от един работен ден.

(2) Съобщението за намаляване на цените може да обхваща и период по-дълъг от един месец, но не повече от 6 месеца, в следните случаи:

1. пълна или частична разпродажба на стоките наличности при продажба на търговския обект;

2. пълна или частична разпродажба на стоките наличности в търговския обект при частично преустановяване на търговската дейност на търговеца, при условие че това основание не е било използвано през последните 3 години;

3. извършване на преустройство и строителни работи в търговския обект със срок над 30 работни дни;

4. прехвърляне на предприятието или ликвидация.

Чл. 66. Търговец, който прави съобщение за намаление на цените, е длъжен да осигури достатъчно стоките наличности за периода, в който е обявено намалението.

Чл. 67. (1) Предлагането на две или повече стоки или услуги с една обща цена или предлагането на дадена стока или услуга безплатно или с намалена цена, или каквото и да е друго предимство, при условие че бъде закупена друга стока или услуга от потребителя, без наличието на съществена връзка между предлаганите стоки или услуги е забранено.

(2) Независимо от разпоредбите на ал. 1 се допуска безплатно предлагане на:

1. допълнителни стоки или услуги, специално приспособени към основната стока или услуга и доставени с нея;

2. амбалаж или съдове за защита и опаковане на стоките предвид тяхното естество и стойност.

(3) Съвместното предлагане на стоки или услуги с обща цена е разрешено, когато:

1. всяка от стоките или услугите, предлагани заедно, може да бъде закупена в търговския обект поотделно на своята обичайна цена, и

2. потребителят е информиран за възможността по т. 1, както и за индивидуалната цена на всяка от стоките или услугите.

Чл. 68. Всяко действие или търговска практика, които причиняват щета или е възможно да причинят щета на икономическите интереси на един или повече потребители или по отношение на колективен интерес на потребителите, е забранена.

Глава пета

КАЧЕСТВО И БЕЗОПАСНОСТ НА СТОКИТЕ И УСЛУГИТЕ

Раздел I

Обща безопасност на стоките и услугите

Чл. 69. (1) Производителите и доставчиците на услуги са длъжни да предлагат на потребителите само безопасни стоки и услуги.

(2) Производител е:

1. всяко лице, което е произвело или преработило стоката, и всяко друго лице, което се представя за производител, като поставя върху стоката своето име, търговска марка или друг отличителен знак;

2. представителят на производителя, когато производителя не е установен на територията на Република България, или вносителят на стоката, когато производителя няма представител в Република България;

3. всяко друго лице, което участва в процеса на реализация на стоката, чиято дейност може да окаже влияние върху характеристиките за безопасност на стоката.

(3) Дистрибутор е всяко лице, което участва в процеса на реализация на стоката, чиято дейност не оказва влияние върху характеристиките за безопасност на стоката.

Чл. 70. (1) Безопасна стока или услуга е всяка стока или услуга, която при нормални и разумно предвидими условия за употреба, включително продължителността на нейното използване, привеждането ѝ в експлоатация, нейното инсталиране (монтиране) и поддръжка, не съдържа риск или представлява минимален риск, който е съвместим с употребата на стоката или услугата и е считан като приемлив за осигуряване високо ниво на защита на потребителите, като се вземат предвид:

1. характеристиките на стоката, включително нейният състав, опаковка, указания за сглобяване, монтаж и поддръжка, както и други указания, дадени от производителя;

2. въздействието на стоката върху други стоки, когато може да се очаква съвместното използване на стоките;

3. представянето на стоката или услугата, етиктирането на стоката, евентуални предупреждения и указания за употреба или за изваждане от употреба, както и всяко друго указание или информация за стоката или услугата, дадени от производителя;

4. рисковите групи потребители по отношение на използването на стоката или услугата, като деца, възрастни хора, бременни и кърмещи жени.

(2) Наличието на пазара на стоки или услуги, които се характеризират с по-висока степен на безопасност, или на стоки или услуги, съдържащи по-малък риск, не е основание за определянето на една стока или услуга като "опасна".

Чл. 71. (1) Стоката или услугата се счита за безопасна, когато съответства на нормативно установените изисквания за здраве и безопасност, на които трябва да отговаря, за да бъде пусната на пазара.

(2) Стоката или услугата се счита за безопасна по отношение на рисковете и групите рискове, обхванати от българските стандарти, когато стоката или услугата съответства на българските стандарти, въвеждащи европейски стандарти, справки за които са били публикувани от Европейската комисия в "Официален вестник" на Европейския съюз.

(3) При липса на нормативни изисквания и стандарти по ал. 2 съответствието на стоката или услугата с общите изисквания за безопасност се оценява, като се вземат предвид следните елементи:

1. българските стандарти, въвеждащи съответни европейски стандарти, различни от тези по ал. 2;

2. при липса на стандарти по т. 1 – българските стандарти, одобрени от председателя на Българския институт по стандартизация;

3. при липса на стандарти по т. 2 - препоръките на Европейската комисия, съдържащи насоки за оценка на безопасността на стоките;

4. при липса на препоръки по т. 3 - кодекси за добра практика по отношение на безопасността на стоките или услугите, прилагани в съответния сектор;

5. ако няма кодекси за добра практика по т. 4 - актуалното състояние на науката и техниката;

6. когато не е възможно да се вземе предвид актуалното състояние на науката и техниката - нормално предвидимите очаквания на потребителите за безопасност.

(4) Съответствието на стоката или услугата с изискванията за безопасност по ал. 1-3 не пречи на контролните органи да предприемат необходимите мерки за ограничаване пускането на стоката или услугата на пазара, за изтегляне на стоката от пазара или за изземването ѝ от

потребителите, или за преустановяване предлагането на услугата, когато съществуват доказателства, че въпреки съответствието стоката или услугата е опасна.

Чл. 72. (1) Производителите и доставчиците на услуги предлагат стоки и услуги на потребителите след извършване на дейностите по оценяване и удостоверяване на съответствието им с нормативно установените изисквания за безопасност. Разходите за оценяване и удостоверяване на съответствието са за сметка на производителите и доставчиците на услуги.

(2) В случаите, когато оценката за безопасност е направена по реда на чл. 71, ал. 3, т. 3-6, производителите и доставчиците на услуги доказват съответствието на стоката с изискванията за безопасност чрез декларация и документи, приложени към нея.

Чл. 73. (1) В рамките на дейността си производителят или доставчикът на услуги предоставя на потребителите необходимата информация, позволяваща им да преценяват рисковете, присъщи на стоката или услугата през времето на нейния нормален или разумно-предвидим период на употреба, когато тези рискове не са непосредствено очевидни без съответните предупреждения от страна на производителя или доставчика на услуги. Наличието на подобно предупреждение не освобождава производителя или доставчика на услуги от спазването на другите задължения, предвидени по този раздел.

(2) По искане на контролния орган производителят или доставчикът на услуги е длъжен да докаже, че преди да пусне стоката или услугата на пазара, е извършил оценка на съответствието ѝ с изискванията за безопасност.

Чл. 74. (1) Производителят или доставчикът на услуги в рамките на дейността си е длъжен да предприема необходимите превантивни мерки за осигуряване безопасността на стоката или услугата.

(2) Мерките по ал. 1 трябва да са пропорционални на характеристиките на стоките или услугите и да дават възможност на производителите или доставчиците на услуги:

1. да бъдат информирани за рисковете, които тези стоки или услуги могат да представляват за здравето и безопасността на потребителите;

2. да могат да предприемат подходящи действия, включително - ако е необходимо за предотвратяване на рисковете - изтегляне на стоката от пазара или преустановяване предлагането на услугата, предупреждаване на потребителите по подходящ и ефективен начин, изземване на стоката от потребителите.

Чл. 75. (1) Когато е подходящо, производителят или доставчикът на услуги предприема по собствена инициатива превантивни мерки, като:

1. вземане на проби и анализ на мостри на стоките, пуснати на пазара;
2. анализ на рекламации на потребителите.

(2) Когато е необходимо, производителят или доставчикът на услуги предприема по собствена инициатива мерки, като:

1. поддържане регистър на рекламации на потребителите;
2. информиране на дистрибуторите за предприятиите по т. 1 и по ал. 1 мерки за проследяване безопасността на стоките.

(3) Контролните органи могат да разпоредят на производителя или доставчика на услуги да предприеме мерките по ал. 1 и 2.

Чл. 76. Производителят е длъжен да осигури условия за проследяване на стоката по цялата верига на доставката. За тази цел производителите:

1. маркират стоките по начин, който позволява стоката да бъде идентифицирана; производителите могат да поставят обозначение върху стоката или опаковката ѝ, което да съдържа името на производителя, друга информация за производителя, референция за стоката или партидата от стоки, към които тя принадлежи;

2. са длъжни да съхраняват и предоставят при поискване от контролните органи цялата документация, необходима за проследяване произхода на стоките.

Чл. 77. (1) Дистрибуторите са длъжни да действат с необходимата грижа, така че да допринасят за спазване на задължението за обща безопасност, в частност като не доставят стоки, за

които знаят или би трябвало да знаят въз основа на информацията, с която разполагат, че не отговарят на изискването за обща безопасност.

(2) В рамките на своята дейност дистрибуторите участват в проследяване безопасността на стоките, пуснати на пазара, като:

1. предоставят информация за рисковете, свързани с употребата на стоките;
2. водят и предоставят документи, необходими за проследяване произхода на стоките;
3. сътрудничат на производителите и на контролните органи в предприятиите от тях мерки за предотвратяване на рисковете;
4. предприемат други подходящи мерки.

Чл. 78. В рамките на своята дейност дистрибуторите предприемат мерки, които им позволяват да сътрудничат ефективно на производителите и на контролните органи.

Чл. 79. (1) Когато производителите, дистрибуторите или доставчиците на услуги знаят или би трябвало да знаят въз основа на информацията, с която разполагат, че стоките или услугите, които са пуснали на пазара, съдържат риск за здравето и безопасността на потребителите, те уведомяват незабавно контролните органи за опасните стоки или услуги, пуснати на пазара, и им представят подробна информация за предприетите действия за предотвратяване и преустановяване на рисковете за здравето и безопасността на потребителите. Информацията трябва да съдържа най-малко елементите по чл. 80.

(2) Условието и редът за предоставяне на информацията по ал. 1 се определят с наредба на Министерския съвет.

Чл. 80. При възникване на сериозен риск за здравето и безопасността на потребителите производителите, дистрибуторите и доставчиците на услуги предоставят на контролните органи:

1. информация, даваща възможност за точното идентифициране на стоката или услугата, или партидата от стоки, които не отговарят на изискванията за безопасност;
2. пълно описание на риска, който представляват опасните стоки или услуги;
3. цялата налична информация, необходима за проследяване на стоката;
4. описание на действията, предприети за предотвратяване на рисковете за потребителите.

Чл. 81. (1) В рамките на съответната им дейност производителите, дистрибуторите и доставчиците на услуги си сътрудничат взаимно и са длъжни да оказват съдействие на контролните органи за предотвратяване или преустановяване на рисковете, предизвикани от стоки или услуги, които те доставят или са доставили.

(2) Редът за осъществяване на сътрудничество между производителите, дистрибуторите, доставчиците на услуги и контролните органи по отношение на обмяна на информация за безопасността на стоките и услугите се уреждат с наредба на Министерския съвет.

Чл. 82. (1) Контролни органи по този раздел са:

1. Комисията по търговия и защита на потребителите по отношение на безопасността на нехранителните стоки и услугите;
2. контролните органи по Закона за храните по отношение на безопасността на хранителните стоки и контролните органи по Закона за народното здраве по отношение на безопасността на козметичните продукти и козметичните средства;
3. органите за надзор на пазара по Закона за техническите изисквания към продуктите по отношение на стоките в обхвата на закона.

(2) Комисията по търговия и защита на потребителите координира дейността на контролните органи по ал. 1, т. 2 и 3 във връзка с безопасността на нехранителните стоки и услугите, а Министерството на здравеопазването - във връзка с безопасността на храните, козметичните средства и продукти.

(3) Комисията по търговия и защита на потребителите и Министерството на здравеопазването създават и поддържат в интернет страница с информация за опасните стоки и услуги, която съдържа най-малко данните по чл. 80.

(4) Контролните органи по ал. 1, т. 2 и 3 оказват съдействие и сътрудничат на Комисията по търговия и защита на потребителите и на Министерството на здравеопазването, включително като:

1. им предоставят информация за опасните стоки и услуги, намерени на пазара;
2. ги информират за предприетите от тях мерки за предотвратяване на сериозна и непосредствена опасност за здравето на потребителите, с които:
  - а) допускат реализацията на стоката или услугата при спазване на определени условия;
  - б) разпореждат на производителите и дистрибуторите обозначаване на стоката с предупреждения за наличието на риск;
  - в) задължават производителите и дистрибуторите да информират потребителите за наличието на риск;
  - г) издават предписания за временно спиране доставката на стоката или предоставянето на услугата;
  - д) забраняват доставката на стоката или предоставянето на услугата;
  - е) изтеглят стоката от пазара или разпореждат на производителите, дистрибуторите и доставчиците на услуги да изтеглят стоката от пазара или да преустановят предлагането на услугата;
  - ж) изземват стоката от потребителите или разпореждат на производителите и дистрибуторите да изземат стоката от потребителите.

(5) Митническите органи оказват съдействие на контролните органи по ал. 1 по отношение на стоките от внос съгласно правомощията, предоставени им по реда на чл. 78а от Закона за митниците.

Чл. 83. Независимо от вида и характера на стоката или услугата контролните органи имат право:

1. дори и след като стоката или услугата е пусната на пазара като безопасна, да организират извършването на подходящи проверки на нейните характеристики за безопасност в подходящ мащаб и на всеки етап от реализацията на стоката, включително и след използването или употребата ѝ от потребителя;
2. да вземат мостри на стоката за извършване на анализ за безопасност;
3. да изискват от лицата цялата необходима информация;
4. да събират доказателства.

Чл. 84. Когато при определени условия стоката или услугата може да съдържа риск за здравето и безопасността на потребителите, контролните органи имат право:

1. да разпоредят на производителя, дистрибутора или доставчика на услугата да направи подходящи предупреждения за рисковете, които стоката или услугата може да съдържа; предупрежденията трябва да бъдат ясни и лесно разбираеми за потребителите;
2. да обвържат пускането на стоката или услугата на пазара с предварителни условия, чието изпълнение ще я направи безопасна;
3. да изискват от производителя или дистрибутора да маркира стоката с подходящи, ясно формулирани и лесно разбираеми предупредителни текстове на български език за възможните рискове, свързани с нейната употреба.

Чл. 85. Когато има вероятност стоката или услугата да съдържа риск за определена категория потребители, контролните органи могат да разпоредят на производителя, доставчика на услугата или дистрибутора да предупредят своевременно и по подходящ начин тази категория потребители за риска, включително чрез публикуване на специални предупреждения.

Чл. 86. (1) За всяка стока или услуга, която може да бъде опасна, контролните органи могат временно да забранят нейното пускане на пазара за периода, необходим за извършването на контрол, проверка и оценка на безопасността на стоката или услугата.

(2) Когато в резултат на проверката за безопасност на стоката или услугата се установи, че стоката или услугата е безопасна, контролният орган отменя забраната за пускането ѝ на пазара в срок 24 часа от получаване на удостоверение за съответствие. В този случай разходите за проверка и оценка на безопасността на стоката или услугата са за сметка на контролния орган.

Чл. 87. Когато се установи, че стоката, услугата или партидата стоки е опасна, контролните органи забраняват нейното пускане на пазара и предприемат съпътстващи мерки, необходими за обезпечаване спазването на забраната.

Чл. 88. (1) Когато контролните органи установят, че една стока, услуга или партида стоки, пуснати на пазара, представлява или е вероятно да представлява опасност за здравето и безопасността на потребителите, те са длъжни, като вземат предвид условията за производство или търговия на стоката или услугата, да предприемат следните мерки:

1. да разпоредят временно спиране доставянето на стоката или предоставянето на услугата на пазара за периода, необходим за извършването на контрол, проверка и оценка на безопасността на стоката или услугата; в срок 24 часа от удостоверяване на съответствието контролният орган трябва да се произнесе по наложената мярка за временно спиране доставянето на стоката или предоставянето на услугата на пазара;

2. да разпоредят или да организират незабавно и ефективно изтегляне на стоката от пазара или преустановяване предлагането на услугата, както и отправяне на предупреждения към потребителите за рисковете, които стоката или услугата съдържа;

3. да разпоредят или да координират, или, ако е необходимо, да организират съвместно с производителите и дистрибуторите изземване на стоката от потребителите и нейното унищожаване.

(2) Производителят или дистрибуторът може да докаже чрез извършване на оценка за съответствие, че част от стоките в дадената партида не са опасни за здравето и безопасността на потребителите и че могат да бъдат пуснати на пазара. Разходите по доказването са за сметка на производителя или дистрибутора.

(3) Всеки производител или дистрибутор, който е доставил или придобил една или повече стоки от партидата и знае, че е издадено разпореждане за преустановяване пускането на стоката на пазара, за нейното изтегляне или за изземването ѝ от потребителите, е длъжен да уведоми за това разпореждане лицата, на които е доставил стоката, или лицето, от което е придобил стоката.

Чл. 89. (1) Контролните органи могат да разпоредят на производителя, дистрибутора или доставчика на услуги да приведат стоките или услугите в съответствие с изискванията за безопасност.

(2) Контролните органи могат да разпоредят на производителя, дистрибутора или доставчика на услуги, след като приведат стоките или услугите в съответствие с изискванията за безопасност, да ги подложат на изпитване от независим, компетентен и безпристрастен орган в определен от контролните органи срок.

(3) Когато една стока или услуга не е подложена на изпитване, указано от контролните органи съгласно ал. 1, счита се, че тя не отговаря на изискванията за безопасност, освен ако се докаже обратното.

(4) Ако привеждането на стоката в съответствие с изискванията за безопасност не е възможно, контролните органи могат да разпоредят използването на стоката за други цели, връщането на стоката в страната на произход или унищожаването ѝ в определен от тях срок.

(5) Разходите за прилагане на мерките по ал. 1-4 са за сметка на производителя, дистрибутора или доставчика на услуги.

Чл. 90. (1) Изземването на стоката от потребителите от страна на производители, дистрибутори или контролни органи се извършва като крайна мярка, когато всички други мерки, предприети от тях, не са достатъчни за предотвратяване на риска за потребителите.

(2) Производителите и дистрибуторите изземват стоките от потребителите, ако предприятиите от производителя други мерки не са били достатъчни за предотвратяване на риска за здравето и безопасността на потребителите.

(3) Контролните органи предприемат мерките по чл. 88, ал. 1, когато предприетите от производителите, доставчиците на услуги и дистрибуторите мерки не са били достатъчни за предотвратяване на риска за здравето и безопасността на потребителите.

Чл. 91. Когато стоките или услугите представляват сериозен риск за здравето и безопасността на потребителите, контролните органи предприемат необходимите действия за бързо и ефективно прилагане на подходящи мерки, в т. ч. мерките по чл. 83, 84, 85, 86, 87 и чл. 88, ал. 1.

Чл. 92. (1) В случай на сериозен риск за здравето и безопасността на потребителите контролните органи могат да забранят със заповед производството, вноса, износа, възмездното или безвъзмездното пускане на пазара на стоката за период не по-дълъг от една година и да пристъпят към нейното изтегляне от всички търговски обекти, където стоката се намира, или към нейното унищожаване, когато това е единствената възможност за преустановяване на опасността.

(2) В случаите по ал. 1 контролните органи могат да разпоредят на производителите и дистрибуторите да направят предупреждения до потребителите, да дадат указания за употреба на стоката или да изземат стоката от потребителите с цел нейното заменяне, поправка или обезщетяване на потребителите.

(3) При условията на ал. 1 контролните органи могат да разпоредят със заповед преустановяване предоставянето на услуга на потребителите.

(4) Когато се докаже, че стоката или услугата съответства на изискванията за безопасност, контролният орган отменя заповедта по ал. 1 и 3.

(5) В заповедта по ал. 1 и 3 задължително се посочва за чия сметка са разходите за складиране, транспорт, унищожаване и др., свързани с обезпечаването на безопасността на стоките и услугите.

Чл. 93. Когато поради неспазване изискванията на този раздел условията за работа или съхраняване при производителя, доставчика на услуги или дистрибутора са такива, че стоките или услугите, произвеждани, съхранявани, предоставяни или пуснати на пазара, представляват или могат да представляват опасност за здравето и за безопасността на потребителите, контролните органи могат да разпоредят предприемането на мерки, като:

1. засилване на самоконтрола от страна на производителя, доставчика на услуги или дистрибутора;
2. обучение на персонала;
3. извършване на строителни работи;
4. почистване и др.

Чл. 94. Контролните органи имат право на достъп до помещения, използвани за производствена, търговска и складова дейност, и до помещенията, в които се предоставят услуги, в присъствието на лицето, което стопанисва обекта, или на негов представител.

Чл. 95. Контролните органи налагат мерките, предвидени в този раздел, чрез издаване на заповеди, които могат да се обжалват при условията и по реда на Закона за административното производство.

Чл. 96. (1) Предприети от контролните органи по този раздел мерки трябва да са пропорционални на сериозността на риска, който стоката или услугата съдържа, и могат да имат за цел единствено предотвратяване или преустановяване на опасността за потребителите.

(2) Мерките по ал. 1 са насочени в зависимост от случая към:

1. производителите и доставчиците на услуги;
2. дистрибуторите в рамките на тяхната дейност и по-точно лицето, което отговаря за първото пускане на стоката или услугата на пазара;
3. всяко друго лице, когато това е необходимо за оказване сътрудничество на контролните органи при предприетите от тях действия за предотвратяване на рисковете, които стоката или услугата съдържа.

Чл. 97. (1) Преди приемането на мерките по чл. 96 контролните органи са длъжни да предоставят възможност на заинтересуваното лице да представи своите възражения.

(2) Когато поради спешния характер на наложената мярка заинтересуваното лице не е имало възможност да направи възражения преди налагане на мярката, контролните органи са длъжни да му предоставят тази възможност (своевременно) след нейното прилагане.

Чл. 98. (1) Контролните органи са длъжни да приемат и разглеждат жалби на потребителите или на други заинтересувани лица по отношение на безопасността на стоките и услугите и на дейностите по надзор и контрол за безопасност и писмено да уведомяват подателя на жалбата за резултатите от извършената проверка.

(2) Контролните органи изготвят процедури и методически указания за разглеждане на жалби на потребителите или други заинтересувани лица по отношение на безопасността на стоките и услугите и дейностите по контрол за безопасност, които публикуват на страницата на съответното ведомство в интернет и при поискване ги предоставят на потребителите.

Чл. 99. Министерският съвет приема наредба, с която определя условията и реда за изтегляне, изземване и унищожаване на опасни стоки и за обезщетяване на потребителите чрез заплащане или замяна.

Чл. 100. Контролните органи могат да разпоредят затваряне на обекта или на част от него или временно спиране на дейността на производителя, дистрибутора или доставчика на услуги.

Чл. 101. (1) Информацията за опасните стоки и услуги, с която контролните органи разполагат, е публична. Контролните органи са длъжни да предоставят тази информация на заинтересуваните лица, доколкото това не е пречка за извършването на контролната дейност.

(2) Информацията по ал. 1 съдържа най-малко следните елементи:

1. идентифициране на стоката или услугата;
2. описание на характера на риска;
3. предприетите от контролните органи мерки за предотвратяване на опасността.

(3) Длъжностните лица нямат право да разпространяват информация, станала им известна или получена във връзка с изпълнението на разпоредбите на този раздел, която по своето естество представлява професионална тайна.

(4) Алинея 3 не се прилага за информация за характеристиките за безопасност на стоките или услугите и обстоятелствата изискват тази информация да бъде направено публично достояние, за да се гарантират здравето и безопасността на потребителите.

(5) Запазването на професионалната тайна не може да възпрепятства предоставянето на необходимата информация на контролните органи за гарантиране ефективност на контролната дейност за безопасност на стоките или на услугите.

(6) Контролните органи, които получават информация, представляваща професионална тайна, са длъжни да осигурят нейната защита.

Чл. 102. Разпоредбите на този раздел не изключват и не ограничават прилагането на правилата относно отговорността на производителя за вреди, причинени от дефект на стока по раздел IV.

Чл. 103. Решение на контролен орган, с което се ограничава пускането на стока или услуга на пазара или с което се разпорежда изтегляне на стоката от пазара или нейното изземване от потребителите, не изключва и не ограничава наказателната отговорност на лицето, спрямо което е предприета мярката.

Раздел II

Гаранции на потребителските стоки

Чл. 104. (1) Продавач е всяко физическо или юридическо лице, което в рамките на своята професионална или търговска дейност и въз основа на договор за продажба продава потребителски стоки.

(2) Производител е лицето което произвежда стоката, вносителят на стоката на територията на страната или всяко лице, което се представя за производител, като поставя върху стоката своето име, търговска марка или друг отличителен знак.

(3) Потребителска стока е всяка движима вещь с изключение на вещите втора употреба - обект на публична продажба, когато потребителят е имал възможност да участва в продажбата.

(4) Поправяне или ремонтване на потребителската стока е привеждането ѝ в съответствие с договора за продажба, когато има несъответствие между стоката и договора за продажба.

Чл. 105. (1) Продавачът е длъжен да предаде на потребителя стока, която съответства на договора за продажба.

(2) Продавачът отговаря за всяка липса на съответствие на потребителската стока с договора за продажба, съществуваща при доставянето на стоката или която се появи до две години след доставянето ѝ, дори и да не е знаел за несъответствието.

Чл. 106. За да съответства на договора, потребителската стока трябва:

1. да притежава характеристиките, определени от страните по договора, и да е годна за обичайната употреба, за която служат потребителските стоки от същия вид;
2. да отговаря на описанието, дадено от продавача под формата на мостра или образец;
3. да е годна за специалната употреба, желана от потребителя, при положение че той е уведомил продавача за своето изискване при сключването на договора и то е прието от продавача;
4. да притежава обичайните качества и характеристики на стоките от същия вид, които потребителят може разумно да очаква, като се имат предвид естеството на потребителската стока и публичните изявления за конкретните характеристики на потребителската стока, направени от продавача, производителя или негов представител, които се съдържат в рекламата или в етикета на потребителската стока.

Чл. 107. Продавачът не е обвързан с публичните изявления по чл. 106, т. 4, ако успее да докаже, че:

1. не е знаел и не е могъл да знае за направените публични изявления, или
2. публичното изявление е било коригирано в момента на сключване на договора, или
3. решението на потребителя за закупуване на потребителската стока не е било повлияно от изявлението по чл. 106, т. 4.

Чл. 108. Всяко несъответствие на потребителската стока с договора за продажба, което се появи до 6 месеца след доставянето на стоката или в рамките на допълнителната търговска гаранция по чл. 117, се счита че е съществувало при доставянето на стоката, освен ако се докаже противното.

Чл. 109. Потребителят не може да оспори съответствието на потребителската стока с договора за продажба в следните случаи:

1. когато при сключване на договора той е знаел или не е могъл да не знае за несъответствието;
2. когато несъответствието се дължи на материали, предоставени от потребителя.

Чл. 110. Продавачът отговаря за несъответствието на потребителската стока с договора за продажба, дължащо се на указанията за монтиране на стоката, когато монтирането на стоката е извършено от него или под негово ръководство и когато това е предвидено в договора.

Чл. 111. (1) Всяко споразумение или договор, сключени с продавач преди появата на несъответствието на потребителската стока с договора за продажба, което ограничава или изключва отговорността на продавача по този раздел, е недействително.

(2) Всяко споразумение, с което потребителят заявява, че знае за липсата на съответствие на потребителската стока с договора за продажба преди неговото сключване, в което не е посочено естеството на несъответствието, е недействително.

Чл. 112. (1) При несъответствие на потребителската стока с договора за продажба потребителят има право на рекламация, като поиска от продавача да приведе стоката в съответствие с договора за продажба, с изключение на случаите, когато това е невъзможно. В този случай потребителят

има право на избор между извършване на ремонт на стоката или замяна на стоката с нова, освен ако едната от двете възможности е прекалено скъпа и е непропорционална в сравнение с другата.

(2) Счита се, че даден начин за обезщетяване на потребителя е непропорционален, ако неговото използване налага разходи на продавача, които в сравнение с другия начин на обезщетяване са неразумни, като се вземат предвид:

1. стойността на потребителската стока, ако нямаше липса на несъответствие;
2. значимостта на липсата на несъответствие;
3. дали на потребителя може да се предложи друг начин на обезщетяване, който не е свързан със значителни неудобства за него.

Чл. 113. (1) Привеждането на потребителската стока в съответствие с договора за продажба трябва да се извърши в рамките на един месец, считано от предявяването на рекламацията от потребителя.

(2) След изтичането на срока по ал. 1 потребителят има право да развали договора и да му бъде възстановена заплатената сума или да иска намаляване на цената на потребителската стока съгласно чл. 114.

(3) Привеждането на потребителската стока в съответствие с договора за продажба е безплатно за потребителя, който не дължи разходи за експедиране на потребителската стока или разходи за материали и труд, свързани с ремонта на стоката, и не трябва да е свързано със значителни неудобства за потребителя.

(4) Потребителят може да иска и обезщетение за претърпените в резултат на несъответствието вреди.

Чл. 114. (1) При несъответствие на потребителската стока с договора за продажба и когато потребителят не е удовлетворен от решаването на рекламацията по чл. 113, той има право на избор между една от следните възможности:

1. разваляне на договора и възстановяване на заплатената от него сума;
2. намаляване на цената.

(2) Когато продавачът се съгласи да извърши замяна на потребителската стока с нова или да поправи стоката в рамките на един месец от предявяване на рекламацията от страна на потребителя, той не може да претендира за възстановяване на заплатената сума или за намаляване цената на стоката.

(3) Потребителят не може да претендира за разваляне на договора, ако несъответствието на потребителската стока с договора е незначително.

Чл. 115. (1) Потребителят може да упражни правото си по този раздел в срок две години, считано от доставянето на потребителската стока.

(2) Срокът по ал. 1 спира да тече през времето, необходимо за поправяне или замяна на потребителската стока или за постигане на споразумение между продавача и потребителя за решаване на спора.

(3) Упражняването на правото на потребителя по ал. 1 не е обвързано с никакъв друг срок за предявяване на иск, различен от срока по ал. 1.

Чл. 116. Всяка клауза на договор, която ограничава или изключва възможността на продавача да предяви регресен иск срещу неговия доставчик, срещу производителя или срещу друг посредник от търговската верига, е нищожна.

Чл. 117. (1) Търговска гаранция е всяко задължение, поето от продавача или производителя към потребителя да възстанови цената, заплатена за потребителската стока, да замени или поправи стоката или да положи други грижи за стоката, без това да е свързано с разходи за потребителя, когато потребителската стока не отговаря на условията, обявени в заявлението за предоставяне на търговска гаранция или в рекламата, свързана с него.

(2) Търговската гаранция обвързва този, който я предоставя, съобразно условията, посочени в заявлението за предоставяне на търговска гаранция и в рекламата за нея.

Чл. 118. Търговската гаранция се предоставя на потребителя в писмена форма.

Чл. 119. (1) Заявлението за предоставяне на търговска гаранция съдържа задължително следната информация:

1. съдържание и обхват на търговската гаранция;
2. съществените елементи, необходими за нейното прилагане, и по точно: срок на търговската гаранция; териториален обхват; име и адрес на лицето, предоставящо гаранцията.

(2) Информацията по ал. 1 трябва да бъде ясна и разбираема.

Чл. 120. Заявлението за предоставяне на търговска гаранция трябва:

1. да посочи, че независимо от търговската гаранция продавачът отговаря за липсата на съответствие на потребителската стока с договора за продажба съгласно този закон;
2. да възпроизвежда по разбираем начин разпоредбите на чл. 118 и чл. 119, ал. 1.

Чл. 121. Неспазването на някои от изискванията на чл. 117 и 118 не води до недействителност на търговската гаранция и потребителят може да се позове на нея и да претендира за изпълнението на посоченото в заявлението за предоставяне на търговска гаранция.

Раздел III

Право на рекламация

Чл. 122. Потребителят има право на рекламация за стоки и услуги, включително втора употреба, когато след доставката, при първоначалния преглед или при съхраняването, монтажа, изпитванията или експлоатацията са открити несъответствия с договора за продажба.

Чл. 123. (1) Потребителят има право на рекламация на стоката или услугата, независимо от това дали производителят му е предоставил търговска гаранция.

(2) При удовлетворяване на рекламацията чрез заменяне на стоката с друга, съответстваща на договореното, търговецът е длъжен да предостави на потребителя първоначалните гаранционни условия. Извършените ремонти се отразяват в гаранционната карта и срокът на ремонта се прибавя към гаранционния срок.

Чл. 124. При предявяване на рекламацията потребителят може да претендира за възстановяване на заплатената сума, за заменяне на стоката с друга, съответстваща на договореното, за отбив от цената или за безплатно извършване на ремонт при спазване на условията и по реда на чл. 113 и 114.

Чл. 125. (1) Рекламацията се предявява пред търговеца или пред упълномощено от него лице.

(2) Рекламацията се подава устно или писмено.

(3) Рекламацията се предявява в писмена форма, когато стойността на стоката е по-голяма от 500 лв., като се посочват предметът на рекламацията, описът на документите, доказващи претенцията на потребителя, предпочитаният от потребителя начин на удовлетворяване на рекламацията, съответно размерът на претендираната сума, и адрес за контакт на потребителя.

(4) При подаване на рекламацията потребителят задължително прилага и документите, на които се основава претенцията:

1. касова бележка или фактура;
2. протоколи, актове или други документи, установяващи липса или други несъответствия на стоката или услугата с договореното;
3. други документи, установяващи претенцията по основание и размер.

Чл. 126. (1) Рекламацията може да се предяви до две години от доставката на стоката или предоставянето на услугата, но не по-късно от 14 дни от установяване на несъответствието с договореното.

(2) Ако на потребителя е предоставена гаранция и срокът на гаранцията е по-дълъг от сроковете за предявяване на рекламацията по ал. 1, рекламацията може да се предяви до изтичането на срока на гаранцията.

Чл. 127. (1) Търговецът е длъжен да приеме рекламацията, ако тя е предявена своевременно.

(2) Търговецът е длъжен да поддържа регистър на предявените рекламации.

(3) При предявяване на рекламация търговецът задължително я описва в регистъра.

(4) Приемането на рекламации се извършва през цялото работно време в търговския обект, където е закупена стоката или е поръчана услугата, или на адреса на управление на търговеца, освен ако в договора или в документа за гаранция е определено друго.

(5) Транспортирането на едрогабаритни стоки за ремонт или замяна в гаранционния срок, както и връщането им на потребителя се извършва за сметка на търговеца. За извършването на отбив от цената стоката може да бъде транспортирана или преоценена на място за сметка на търговеца.

Чл. 128. (1) Ако търговецът е приел, че рекламацията е основателна, той е длъжен да я удовлетвори, като начинът на удовлетворяване се определя съгласно чл. 113 и 114.

(2) Рекламацията, предявена писмено на основание чл. 125, ал. 3, се установява и решава чрез акт за удовлетворяване на рекламацията, който се съставя от търговеца в два екземпляра - по един за всяка страна.

Чл. 129. Предявяването на рекламация пред търговеца не е пречка за предявяване на иск.

Раздел IV

Отговорност за вреди, причинени от дефект на стока

Чл. 130. (1) Този раздел се прилага за отговорността на производителите, дистрибуторите и продавачите за вреди, причинени от дефект на произведена или доставена от тях стока.

(2) Стока е всяка движима вещ, независимо дали е част от друга движима вещ или недвижима вещ, включително следните селскостопански суровини и продукти, които не са преминали през първична обработка или преработка: земеделски култури, продукти и суровини от животновъдство, лов и риболов. Стока е и електричеството.

(3) Производител е всяко лице, което по занятие произвежда стоки в завършен вид, суровини и съставни части, включени в производството на други стоки, или което се представя за производител, като поставя върху стоката своето име, търговска марка или друг отличителен знак. Производител е също всяко лице, което по занятие внася на територията на Република България стоки с цел продажба, отдаване под наем или на лизинг или използва всяка друга форма на разпространение на стоките на територията на страната.

(4) Дистрибутор или продавач е всяко лице, различно от производител, което пуска стока в обращение. Стоката е пусната в обращение, когато производителят се е освободил от нея доброволно. Стоката може да бъде пусната в обращение само веднъж.

Чл. 131. (1) На обезщетение по този раздел подлежат вредите, причинени от:

1. смърт или телесна повреда на физическо лице;
2. повреждане или унищожаване на вещ, различна от дефектната стока, на стойност не по-малка от 1000 лв., когато вещта е предназначена предимно за лична употреба и е ползвана от увреденото лице по предназначение.

(2) Увреденото лице може да упражни правото си на обезщетение за неимуществени вреди, причинени от дефектна стока, по общия ред.

Чл. 132. (1) Стоката е дефектна, когато не отговаря на общоприетите очаквания за обичайна употреба, като се вземат предвид всички обстоятелства, свързани с:

1. представянето на стоката по отношение на следните елементи: качество, количество, название, вид, състав, произход, трайност, цена, отличителни черти, обичайна и възможна употреба на стоката, рекламата на стоката и предоставената информация за нея;

2. обичайната употреба на стоката, и

3. момента на пускане на стоката в обращение.

(2) Стоката не се счита за дефектна поради единствената причина, че впоследствие е пусната в обращение друга стока с по-добри показатели.

Чл. 133. (1) Производителят носи отговорност за вреди, причинени от дефект на неговата стока, независимо дали има вина за дефекта ѝ.

(2) Производителят носи отговорност за дефекта, дори когато стоката е произведена при спазване на съществуващите стандарти и добри практики или нейното пускане в обращение е резултат от разрешение, издадено от административен орган.

Чл. 134. (1) Когато производителят на стоката, произведена на територията на Република България, или лицето, внесло стоката, не могат да бъдат установени, отговорността по чл. 133 се носи от всеки дистрибутор или продавач на стоката.

(2) Разпоредбата на ал. 1 няма да се прилага, когато дистрибуторът или продавачът представи в разумен срок информация за името и адреса на производителя, вносителя или лицето, доставило стоката.

(3) Дистрибуторът или продавачът не може да насочи жалбоподателя към лице извън пределите на Република България.

Чл. 135. (1) Когато две или повече лица отговарят за една и съща вреда, тяхната отговорност е солидарна.

(2) При вреда, причинена от дефект на стока, включена в друга стока, производителят на съставната част и лицето, извършило монтажа, са солидарно отговорни.

Чл. 136. Увреденото лице трябва да докаже вредата, дефекта и причинната връзка между тях.

Чл. 137. (1) Производителят не носи отговорност по чл. 133, ако докаже, че:

1. не е пуснал стоката в обращение, или

2. след като бъдат взети предвид всички обстоятелства, е вероятно дефектът, причинил вредата, да не е съществувал към момента, в който производителят е пуснал стоката в обращение, или дефектът се е появил впоследствие, или

3. не е произвел стоката за продажба или друга форма на разпространение с търговска цел и не е произвел или разпространил стоката в рамките на своята професионална дейност, или

4. дефектът се дължи на съответствието на стоката със задължителни изисквания, определени от държавни органи, или

5. състоянието на научно-техническите познания към момента на пускане на стоката в обращение не е позволявало установяването на дефекта.

(2) Производителят на съставна част не носи отговорност по чл. 133, ако докаже, че дефектът се дължи на разработването или проектирането на стоката, в която тази съставна част е включена, или на указания за стоката, дадени от производителя.

Чл. 138. (1) Производителят може да бъде освободен от отговорност по чл. 133 или отговорността му може да бъде намалена, когато вредите са причинени едновременно от дефектната стока и действия на увреденото лице или на лице, за което то отговаря.

(2) Отговорността на производителя не може да бъде намалена, когато вредата е причинена едновременно от дефектната стока и от действие или бездействие на трето лице.

Чл. 139. Нищожна е клауза в договор, която предвижда освобождаване или ограничаване отговорността на производителя към увреденото лице за вреди, причинени по този раздел.

Чл. 140. (1) Искът за обезщетение на вреди, причинени от дефект на стока, може да се предяви до 3 години от деня, в който ищецът е узнал или е следвало да узнае за вредата, дефекта и самоличността на производителя.

(2) За спирането и прекъсването на давността се прилагат разпоредбите на Закона за задълженията и договорите.

Чл. 141. Правата на увреденото лице по този раздел се погасяват с изтичането на 10 години от деня, в който производителят е пуснал в обращение стоката, причинила вредата, освен ако увреденото лице междуременно не е предявило иск срещу производителя.

Чл. 142. Разпоредбите на този раздел не лишават увреденото лице от правото му да потърси обезщетение въз основа на договорна, извъндоговорна или друг специален режим на отговорност.

Глава шеста

НЕРАВНОПРАВНИ КЛАУЗИ В ПОТРЕБИТЕЛСКИ ДОГОВОРИ ПРИ ОБЩИ УСЛОВИЯ

Чл. 143. (1) Неравноправна клауза в договор, сключван с потребител, е уговорка във вреда на потребителя, която не отговаря на изискването за добросъвестност и води до значително неравновесие между правата и задълженията на търговеца или доставчика и потребителя.

(2) Неравноправна е и клаузата, която:

1. освобождава от отговорност или ограничава отговорността на производителя, търговеца или доставчика, произтичаща от закон, в случай на смърт на потребителя или телесни повреди, причинени на потребителя, в резултат на действие или бездействие от страна на търговеца или доставчика;

2. изключва или ограничава правата на потребителя, произтичащи от закон, по отношение на търговеца или доставчика или на друго лице при пълно или частично неизпълнение или неточно изпълнение на договорни задължения, включително изключва възможността за прихващане на задължение към търговеца или доставчика с друго насрещно вземане, което има спрямо него;

3. поставя изпълнението на задълженията на търговеца или доставчика в зависимост от условие, чието изпълнение зависи единствено от неговата воля;

4. позволява на търговеца или доставчика да задържи заплатените от потребителя суми, в случай че последният откаже да сключи или да изпълни договора, като същевременно не предвижда право на потребителя да получи обезщетение на същата стойност при неключване или неизпълнение на договора от страна на търговеца или доставчика;

5. задължава потребителя при неизпълнение на неговите задължения да заплати необосновано високо обезщетение;

6. позволява на търговеца или доставчика да се освободи от задълженията си по договора по своя преценка, като същата възможност не е предоставена на потребителя, както и да задържи сума, получена за престация, която не е извършил, когато сам прекрати договора;

7. позволява на търговеца или доставчика да прекрати действието на безсрочен договор без предизвестие, освен когато има сериозни основания за това;

8. предвижда необосновано кратък срок за автоматично продължаване на договора при непротивопоставяне на потребителя;

9. налага на потребителя приемането на клаузи, с които той не е имал възможност да се запознае преди сключването на договора;

10. позволява на търговеца или доставчика да променя едностранно условията на договора въз основа на непредвидено в него основание;

11. позволява на търговеца или доставчика да променя едностранно без основание характеристиките на стоките или услугите;

12. предвижда цената да се определя при получаването на стоката или предоставянето на услугата или дава право на търговеца или доставчика да увеличава цената, без потребителят да има право в тези случаи да се откаже от договора, ако окончателно определената цена е значително завишена в сравнение с цената, уговорена при сключването на договора;

13. дава право на търговеца или доставчика да определи дали стоките или услугите отговарят на посочените в договора условия или му предоставя изключително право да тълкува клаузите на договора;

14. задължава потребителя да изпълни своите задължения, дори и ако търговецът или доставчикът не изпълни своите;

15. дава възможност за търговеца или доставчика без съгласие на потребителя да прехвърли правата и задълженията си по договора, когато това може да доведе до намаляване на гаранциите за потребителя;

16. изключва или възпрепятства правото на предявяване на иск или използването на други средства от страна на потребителя за решаване на спора, като например задължава потребителя да се обръща изключително към определен арбитражен съд, който не е предвиден по закон; ограничава необосновано средствата за доказване, с които потребителят разполага, или му налага тежестта на доказване, която съгласно приложимото право би трябвало да бъде за сметка на другата страна по договора;

17. ограничава обвързаността на търговеца или доставчика от поети чрез негови представители задължения или поставя неговите задължения в зависимост от спазването на определено условие;

18. поставя други подобни условия.

Чл. 144. (1) Разпоредбата на чл. 143, ал. 2, т. 7 не се прилага за клаузи, при които доставчикът на финансови услуги си запазва правото при наличие на основателна причина едностранно и без предизвестие да прекрати договор, сключен за неопределен срок, при положение че доставчикът на финансова услуга се е задължил да извести незабавно другата страна (страни) по договора за неговото прекратяване.

(2) Разпоредбата на чл. 143, ал. 2, т. 10 не се прилага за клаузи, при които:

1. доставчикът на финансови услуги си запазва правото при наличие на основателна причина да промени без предизвестие лихвен процент, дължим от потребителя или дължим на потребителя, или стойността на всички други разходи, свързани с финансови услуги, при положение че доставчикът на финансовата услуга е поел задължение да уведоми за прекратяването другата страна (страни) по договора в най-кратък срок и че другата страна (страни) по договора има правото незабавно да прекрати договора;

2. търговецът или доставчикът си запазва правото да промени едностранно условията на безсрочен договор, при условие че той се е задължил в разумен срок да информира потребителя за промените и че потребителят има правото да прекрати договора.

(3) Разпоредбите на чл. 143, ал. 2, т. 7, 10 и 12 не се прилагат по отношение на:

1. сделки с ценни книжа, финансови инструменти и други стоки или услуги, чиято цена е свързана с колебанията (измененията) на борсовия курс или индекс или с размера на лихвения процент на финансовия пазар, които са извън контрола на търговеца или доставчика;

2. договори за покупка или продажба на чужда валута, пътнически чекове или международни парични преводи в чужда валута.

(4) Разпоредбата на чл. 143, ал. 2, т. 12 не се прилага при клаузи за индексирание на цени, при положение че клаузите са законосъобразни и методът за промяна на цените е описан подробно и ясно в договора.

Чл. 145. (1) Неравноправната клауза в договор, сключван с потребителя, се преценява, като се вземе под внимание видът на стоките или услугите - предмет на договора, всички обстоятелства, свързани с неговото сключване към момента на сключването на договора, както и всички останали клаузи на договора или на друг договор, от който той зависи.

(2) Преценяването на неравноправната клауза в договора не включва определянето на основния предмет на договора, както и съответствието цена или възнаграждение, от една страна, и стоките и услугите, които ще бъдат доставени в замяна, от друга страна, при положение че тези клаузи на договора са ясни и разбираеми.

Чл. 146. (1) Неравноправни клаузи в договори при общи условия са нищожни, освен ако са уговорени индивидуално.

(2) Не са индивидуално уговорени клаузи, които са били изготвени предварително и поради това потребителят не е имал възможност да влияе върху съдържанието им, особено в случаите на договор при общи условия.

(3) Обстоятелството, че някои условия са индивидуално уговорени, не изключва прилагането на този член към останалата част от договора, ако в резултат на цялостната му оценка, се приеме, че е договор при общи условия.

(4) Когато търговецът или доставчикът твърди, че условие от договор при общи условия е индивидуално уговорено, тежестта за доказването на това тежи върху него.

(5) Наличието на неравноправни клаузи в договор, сключен с потребител, не води до неговата нищожност, ако договорът може да се прилага и без тези клаузи.

Чл. 147. (1) Клаузите на договорите, предлагани на потребителите, трябва да бъдат съставени по ясен и недвусмислен начин.

(2) При съмнение относно смисъла на дадено условие то се тълкува по благоприятен за потребителя начин.

Чл. 148. Комисията по търговия и защита на потребителите:

1. изготвя насоки или препоръки във връзка с конкретни неравноправни клаузи в договори с общи условия или в договори, използвани в определени отрасли (сектори) на дейност;

2. препоръчва използването на определени клаузи в договорите, използвани в определени специфични отрасли (сектори) на дейност;

3. води преговори с представители на сдружения на търговците относно изготвянето на примерни договори, приложими за определени отрасли (сектори) на дейност.

Глава седма

ДОГОВОРИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ ПРАВО НА ПОЛЗВАНЕ НА НЕДВИЖИМ ИМОТ ЗА ОПРЕДЕЛЕН ПЕРИОД

Чл. 149. Договор за придобиване право на ползване на недвижим имот за определен период е всеки договор или група от договори, сключен за период не по-малък от 3 години, въз основа на който продавачът в рамките на своята професионална дейност срещу заплащане на обща цена предоставя на потребителя пряко или чрез посредник правото на ползване на един или няколко недвижими имота за определен период или за период в годината, който може да бъде определен и който не е по-малък от една седмица.

Чл. 150. (1) Потребител е всяко физическо лице, което извън кръга на своята професионална дейност сключва сделки по тази глава, в полза на което се учредява или прехвърля правото на ползване на недвижим имот за определен период.

(2) Недвижим имот означава всяка сграда или част от сграда, предназначена за живеене, която е предмет на договора по ал. 1.

(3) Продавач е всяко физическо или юридическо лице, което в рамките на своята професионална дейност учредява, прехвърля или се задължава да прехвърли правото на ползване на недвижим имот за определен период.

Чл. 151. (1) При сключване на договор за придобиване право на ползване на недвижим имот за определен период, продавачът представя писмена оферта за сключване на договор, която съдържа следната информация:

1. описание на недвижимия имот или на недвижимите имоти, предлагани за ползване за определен период;

2. точна информация за обстоятелствата по чл. 152, ал. 2, т. 2-9 и 11-14, с изключение на тези, засягащи потребителя;

3. указания за възможностите за получаване на допълнителна информация.

(2) Офертата съставлява неразделна част от договора за придобиване право на ползване на недвижим имот за определен период.

(3) Информацията, съдържаща се в офертата по ал. 1, може да бъде променена единствено в следните случаи:

1. по взаимно съгласие между продавача и потребителя;

2. когато промените се дължат на причини, независещи от продавача; в този случай потребителят трябва да бъде уведомен за направените промени в офертата преди сключването на договора.

(4) Договорът за придобиване право на ползване на недвижим имот за определен период посочва изрично направените промени в информацията, съдържаща се в офертата за сключване на договор.

(5) Всяка реклама на недвижим имот, който е предмет на договор за придобиване право на ползване за определен период, посочва наличието на възможност за получаване на офертата по ал. 1, както и мястото, където може да се получи офертата.

Чл. 152. (1) Договорът за придобиване право на ползване на недвижим имот за определен период се сключва в писмена форма и екземпляр от него се предоставя на потребителя.

(2) Договорът трябва да съдържа най-малко следната информация:

1. дата и място на сключване;

2. информация за страните по договора, съдържаща трите имена, единен граждански номер и постоянен адрес на физическите лица и наименование, БУЛСТАТ, адрес на управление и правноорганизационната форма на юридическите лица по време на сключването на договора;

3. информация за собственика на недвижимия имот и/или на посредника, ако има такъв, която съдържа данните по т. 2;

4. вида и естеството на правото на ползване, което е предмет на договора; условия за упражняване правото на ползване на недвижимия имот за определен период в страната, където се намира имотът; период в годината, през който може да се ползва имотът, в т. ч. считано от коя дата; информация за законовите изисквания за ползване на недвижимия имот за определен период; в случай че тези изисквания не са изпълнени - информация за условията, които трябва да бъдат изпълнени за придобиване право на ползване на имота;

5. точно описание на недвижимия имот и неговото местоположение;

6. когато строителството не е завършено, се предоставя следната информация:

а) степен на завършеност на недвижимия имот;

б) реален срок за завършване на строителните работи;

в) информация за наличието на разрешително за строеж, номер на разрешителното, име и адрес на органа, извършващ строителния надзор; когато за строителството на недвижимия имот не се изисква разрешително, посочва се датата на започване на строителството;

г) степен на завършване присъединяването на имота към обществените комуникации (електричество, ТЕЦ, В и К, телефон);

д) предоставени гаранции за своевременното завършване на строителството и за възстановяване на потребителя извършените от него плащания при неспазване на срока за завършване на строителството, както и информация за практическото прилагане на гаранциите;

7. информация за обществените услуги, до които потребителят ще има достъп, и при какви условия (електричество, вода, поддръжка, смет и др.)

8. общи съоръжения и оборудване в недвижимия имот, до които потребителят ще има достъп, като басейн, сауна и др., както и условията, при които потребителят ще има достъп до тези съоръжения и на каква цена;

9. начин на организиране на поддръжката, ремонта, стопанисването и управлението на имота;

10. периода, през който потребителят може да упражни правото си на ползване на недвижимия имот; продължителност и честота на периода, дата, от която потребителят може да упражни правото си по договора;

11. цената, която потребителят следва да заплати за придобиване правото на ползване на недвижимия имот за определен период;

12. приблизителен размер на сумата, която потребителят трябва да заплати за ползване на общите съоръжения и услуги в имота; начин на изчисляване стойността на разходите, свързани с ползването на недвижимия имот от потребителя; финансови задължения за потребителя (данъци, такси), както и допълнителните административни разходи за управление, поддръжка и ремонт на имота;

13. информация за правото на потребителя да прекрати договора и за правото му да се откаже от сключения договор; информация за лицето, което трябва да бъде уведомено при прекратяване или при отказ на потребителя от договора, и за начина, по който да бъде извършено уведомяването; информация за естеството и размера на разходите, които са за сметка на потребителя, съгласно чл. 155, ал. 2 при отказване на потребителя от сключения договор;

14. информация за начина на прекратяване на договора за кредит, свързан с договора за придобиване право на ползване на недвижим имот за определен период, при прекратяване или отказване на потребителя от основния договор;

15. потвърждение, че придобиването на право за ползване на недвижим имот за определен период не е свързано с други разходи, тежести и задължения освен посочените в договора;

16. информация за наличието или липсата на възможност за замяна или продажба на правото за ползване на недвижим имот за определен период, както и за разходите, свързани със замяната и/или продажбата на правото по договора, когато замяната или продажбата на това право е организирана от продавача или от трето лице, посочено от него в договора.

Чл. 153. (1) Когато потребителят живее на територията на Република България или когато недвижимият имот или един от недвижимите имоти се намира на територията на страната, договорът за придобиване право на ползване на недвижим имот за определен период и офертата за сключване на договор се съставят на български език.

(2) Когато потребителят живее на територията на Република България или на територията на страна - членка на Европейския съюз, договорът и офертата за сключване на договор за придобиване право на ползване на недвижим имот за определен период се съставят на български език или на езика на страната на Европейския съюз, в която живее потребителят или на която той е гражданин, по избор на потребителя.

(3) Когато договорът по чл. 152 е съставен на два езика, потребителят подписва един от двата варианта на договор на избраният от него език.

(4) Когато недвижимият имот или едни от недвижимите имоти се намират на територията на страна - членка на Европейския съюз, и договорът не е изготвен на езика на тази страна, продавачът

предоставя на потребителя легализиран превод на договора на езика на страната, в която се намира недвижимият имот.

Чл. 154. (1) Потребителят има право да се откаже от договора за придобиване право на ползване на недвижим имот за определен период в срок 10 работни дни, считано от подписването на договора от двете страни или от сключването на предварителен договор между продавача и потребителя, без да се мотивира и без да дължи обезщетение или неустойка.

(2) Потребителят има право да прекрати договора в срок 3 месеца, считано от подписването му от двете страни или от сключването на предварителен договор, когато към този момент договорът не съдържа информацията по чл. 152, ал. 2, т. 1-5, т. 6, букви "а" и "б", т. 10-14 и 16.

(3) Когато продавачът предостави информацията по чл. 152, ал. 2, т. 1-5, т. 6, букви "а" и "б", т. 10-14 и 16 в рамките на тримесечния срок, потребителят има право да се откаже от договора в срок 10 работни дни, считано от момента на предоставяне на информацията, без да дължи обезщетение или неустойка.

(4) Когато след изтичането на срока по ал. 2 потребителят не е използвал правото си да прекрати договора и договорът не съдържа информацията по чл. 152, ал. 2, т. 1-5, т. 6, букви "а" и "б", т. 10-14 и 16, потребителят има право да се откаже от договора в срок 10 работни дни, считано от деня, следващ изтичането на срока по ал. 2, без да дължи обезщетение или неустойка.

Чл. 155. (1) Потребител, който желае да упражни правата си по чл. 154, е длъжен да уведоми за това писмено лицето, посочено в договора, съгласно чл. 152, ал. 2, т. 13. Уведомяването е валидно, когато е направено писмено и е изпратено преди изтичането на съответния срок по чл. 154.

(2) Потребител, който упражни правото си да се откаже от сключения договор по чл. 154, ал. 1, дължи на продавача единствено разходите, свързани със сключването и отказа от договора, за действия, извършени преди изтичането на срока по чл. 154, ал. 1. Стойността на тези разходи се посочва изрично в договора.

(3) Потребител, който упражни правото си по чл. 154, ал. 2 за прекратяване на договора, не дължи на продавача никакви разходи.

Чл. 156. Никой няма право да изисква или да получава авансово плащане по договора от потребителя пряко или чрез посредник преди изтичането на срока по чл. 154, в който потребителят може да се откаже от сключения договор.

Чл. 157. Когато потребителят заплаща напълно или частично цената по договора посредством кредит, предоставен му от продавача или от трето лице въз основа на договор между продавача и третото лице, прекратяването или отказът на потребителя от сключения договор съгласно чл. 154 води до прекратяване на договора за кредит, без потребителят да дължи обезщетение и/или неустойка.

Чл. 158. Всяко споразумение между продавач и потребител, което противоречи на разпоредбите на този закон и което води до увреждане интересите на потребителя или до ограничаване отговорността на продавача по този закон, е недействително.

Чл. 159. (1) Когато недвижимият имот се намира на територията на страна - членка на Европейския съюз, и приложимото право към договора не съдържа разпоредби за защита на потребителя, съответстващи на изискванията на Директива 94/47/ЕС на Европейския парламент и на Съвета, се прилага законодателството на страната - членка на Европейския съюз, на чиято територия се намира недвижимият имот.

(2) Когато законодателството на страната - членка на Европейския съюз, по ал. 1 не съответства на изискванията на Директива 94/47/ЕС или няма такова законодателство, се прилагат разпоредбите на този закон.

Чл. 160. Когато недвижимият имот се намира на територията на страна, която не е членка на Европейския съюз, и потребителят живее на територията на Република България или на територията на страна - членка на Европейския съюз, той не може да бъде лишен от защитата, предоставена му по

този закон, или от защитата, предоставена му от законодателството на страната - членка на Европейския съюз, независимо от приложимото право към договора, при положение че са спазения следните условия:

1. договърът е сключен в страната, в която живее потребителят;
2. договърът е предшестван от специално изготвена оферта или реклама, в резултат на които потребителят е предприел действия за сключване на договора;
3. договърът е сключен в страна, в която потребителят е отишъл в резултат на предложение за пътуване, направено от продавача, с цел сключване на договора.

Чл. 161. При неспазване изискванията на чл. 151, 153 и 154 договърът за придобиване право на ползване на недвижим имот за определен период е недействителен.

Глава осма

МЕЖДУНАРОДНО ЧАСТНО ПРАВО, ПРИЛОЖИМО КЪМ ПОТРЕБИТЕЛСКИ ДОГОВОРИ

Чл. 162. Този закон се прилага за договори, сключени между потребители и търговци, независимо от приложимото право, когато договърът е тясно свързан с територията на Република България.

Чл. 163. (1) Договърът с международен елемент, сключен с потребител, се урежда от избраното от страните право. Изборът на приложимото право не трябва да води до лишаване на потребителя от защитата, която му осигуряват повелителните норми на държавата, в която се намира неговото обичайно местопребиване, когато:

1. сключването на договора в тази държава е предшествано от конкретна покана към потребителя или реклама и потребителят е предприел в същата държава всички необходими за сключването на договора действия, или
2. другата страна по договора или неин представител са получили поръчка от потребителя в тази държава, или
3. договърът се отнася до продажба на стоки и търговецът с цел да убеди потребителя да направи покупка на стоки е организирал пътуване на потребителя в друга държава, където е направил поръчката.

(2) При липса на избор на приложимо право договорите, сключени при посочените в ал. 1 обстоятелства, се уреждат от правото на държавата, в която потребителят има обичайно местопребиване.

(3) Разпоредбите на ал. 1 и 2 не се прилагат към договори за превоз и договори за услуги, когато услугите се предоставят на потребителя изключително в държава, различна от тази, в която потребителят има своето обичайно местопребиване.

(4) За действителността на договорите, сключвани с потребител при посочените в ал. 1 обстоятелства, е необходимо да бъдат спазени изискванията за форма, установени в правото на държавата, в която се намира обичайното местопребиване на потребителя.

Глава девета

ИНСТИТУЦИОНАЛНА СТРУКТУРА ЗА ЗАЩИТА НА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ

Раздел I

Административни органи за защита на потребителите

Чл. 164. Министърът на икономиката провежда и координира държавната политика в областта на защитата на потребителите.

Чл. 165. Министърът на икономиката предприема мерки за интегриране на политиката за защита на потребителите при провеждане на другите секторни и хоризонтални политики.

Чл. 166. Министърът на икономиката:

1. прави предложения за изменение на действащи и за приемане на нови нормативни актове в областта на потребителската защита;

2. приема подзаконовни нормативни актове в областта на потребителската защита в случаите, предвидени в закон;

3. дава становища по нормативни актове, имащи отношение към защитата на потребителите;

4. ръководи работата на Националния съвет за защита на потребителите;

5. координира дейността на другите административни органи, имащи отношение към защитата на потребителите;

6. осъществява сътрудничество с административни органи за защита на потребителите на други страни и представлява Република България в международните организации за защита на потребителите.

Чл. 167. (1) Комисията по търговия и защита на потребителите към министъра на икономиката:

1. осъществява общ контрол по спазването на този закон;

2. оказва методическа помощ на звената за защита на потребителите към общинските администрации по прилагането на Закона за защита на потребителите;

3. разглежда жалби на потребителите и ги консултира по въпроси, засягащи техните права;

4. анализира съдържанието на договори с общи условия, предлагани на потребителите;

5. събира информация за нанесени вреди на потребителите, причинени вследствие на предлагането на дефектни стоки или на услуги, които не са безопасни.

(2) Председателят на Комисията по търговия и защита на потребителите:

1. дава предписания за отстраняване на нарушенията;

2. налага административни наказания;

3. предявява иски по чл. 188, ал. 3 за преустановяване или за забрана на действия или търговски практики, които са в нарушение на колективните интереси на потребителите;

4. забранява или прекратява разпространението на заблуждаваща, непочтена или неразрешена сравнителна реклама.

Чл. 168. Звената за защита на потребителите в общинската администрация:

1. консултират потребителите;

2. предоставят на Комисията по търговия и защита на потребителите информация за опасни стоки;

3. сезират компетентните органи при установяване на нарушения на други нормативни актове, засягащи правата и интересите на потребителите;

4. осъществяват контрол по глава втора, по раздел III от глава четвърта и по раздели II и III от глава пета.

Раздел II

Сдружения на потребителите

Чл. 169. (1) Гражданите могат да се сдружават с цел защита на правата и интересите си като потребители.

(2) Не могат да заемат ръководни длъжности в управителните органи на сдруженията на потребителите:

1. служители в държавните органи и в органите на местното самоуправление и местната администрация, които осъществяват функции по защита на потребителите,
2. производители, вносители, търговци и доставчици;
3. лица, които заемат ръководна или контролна длъжност в търговско дружество или притежават дял от него;
4. лица, които заемат ръководна длъжност в политическа партия или организация.

Чл. 170. (1) Сдруженията на потребителите са сдружения с нестопанска цел, които:

1. действат изключително в името на интересите на потребителите;
2. не са свързани с определена политическа партия;
3. имат свобода на действие по отношение на производители, вносители, търговци и доставчици;
4. са регистрирани в Министерството на правосъдието като сдружения с нестопанска цел, определени за извършване на общественополезна дейност.

(2) Обстоятелствата по ал. 1, т. 2 и 3 се доказват с декларация.

Чл. 171. (1) Сдруженията на потребителите имат право:

1. да получават информация за проекти на нормативни актове, отнасящи се до правата и интересите на потребителите;
2. да информират контролните органи за случаи, в които са нарушени правата на потребителите;
3. да получават информация от държавните и общинските органи за проекти на методики за формиране цените на обществените услуги, свързани с топлоснабдяване, електроснабдяване, водоснабдяване и канализация, транспорт, пощенски съобщения и далекосъобщения;
4. да предлагат на всички контролни органи извършването на проверки, анализи и изпитвания на стоки и услуги;
5. да съдействат за разрешаване на спорове, възникнали между потребители и търговци;
6. да сезират съда за нарушаване на правата и интересите на потребителите в случаите и при условията на този закон;
7. да сключват колективни споразумения със сдруженията на търговците.

(2) Държавните органи и органите на местното самоуправление и местната администрация са длъжни да оказват съдействие на сдруженията на потребителите в дейността им, свързана със защита на потребителите.

Чл. 172. (1) Представително е това сдружение на потребителите, което отговаря на следните условия:

1. извършва ефективна обществена дейност за защита на интересите на потребителите, което се преценява в зависимост от:
  - а) извършени и разпространени публикации за защита на потребителите;
  - б) проведени информационни кампании за запознаване на потребителите с техните права;
  - в) предприети действия за защита на колективните интереси на потребителите;
2. има изградени приемни за предоставяне на съвети и информация на потребителите най-малко в 1/3 от областните градове в страната;
3. има най-малко 2000 членове.

(2) Сдруженията на потребителите доказват обстоятелствата по ал. 1 пред министъра на икономиката чрез представяне на отчет за извършената дейност за защита на потребителите през предходната година.

(3) Министърът на икономиката изготвя ежегодно списък на представителните сдружения на потребителите, отговарящи на изискванията на ал. 1.

Чл. 173. (1) Представителните сдружения на потребителите участват в Националния съвет за защита на потребителите, в колективни и консултативни органи за защита на потребителите.

(2) Представителните сдружения на потребителите правят мотивирано предложение до министъра на икономиката за определяне представители на потребителските организации, които да участват в колективните и консултативните органи за защита на потребителите.

Чл. 174. (1) Сдруженията на потребителите имат право на финансиране от държавата по реда на чл. 198 съобразно обема и общественото значение на извършената работа в интерес на потребителите.

(2) Средствата по ал. 1 се разпределят от министъра на икономиката при спазване принципите на обективност, прозрачност и безпристрастност.

(3) Министърът на икономиката издава наредба за условията и реда за предоставяне на финансови средства на сдруженията на потребителите.

Раздел III

Национален съвет за защита на потребителите

Чл. 175. (1) Националният съвет за защита на потребителите е консултативен орган към министъра на икономиката.

(2) Националният съвет за защита на потребителите се състои от председател, заместник-председател и 12 членове.

(3) Председател на Националния съвет за защита на потребителите е министърът на икономиката, а заместник-председател е заместник-министърът на икономиката, отговарящ за политиката за защита на потребителите.

(4) Националният съвет за защита на потребителите включва по един представител на Министерството на здравеопазването, Министерството на земеделието и горите, Министерството на икономиката, Министерството на транспорта и съобщенията, Министерството на финансите и Комисията по търговия и защита на потребителите към министъра на икономиката, определени от съответните министри, и съответния равен брой представители на представителните сдружения на потребителите.

(5) Представителите на представителните сдружения на потребителите се определят въз основа на мотивирано предложение до министъра на икономиката, подписано най-малко от 2/3 от сдруженията по чл. 172.

(6) Поименният състав на Националния съвет за защита на потребителите се определя със заповед на министъра на икономиката.

Чл. 176. (1) Министърът на икономиката издава правилник за работата на Националния съвет за защита на потребителите.

(2) Административното обслужване на дейността на Националния съвет за защита на потребителите се осигурява от Министерството на икономиката.

Чл. 177. (1) Националният съвет за защита на потребителите:

1. консултира министъра на икономиката за провеждане на ефективна потребителска политика;

2. изготвя програми за провеждане на потребителска политика;

3. прави предложения чрез министъра на икономиката за изменения и допълнения в правното регулиране на защитата на потребителите;

4. прави предложения до съответните държавни органи във връзка с ефективното прилагане на законодателството, свързано със защитата на потребителите;

5. дава становища по проекти на нормативни актове, свързани с правата на потребителите;

6. насърчава сключване на споразумения между сдружения на потребителите и сдружения на търговците;

7. обсъжда други въпроси, свързани със защитата на потребителите.

(2) По решение на Националния съвет за защита на потребителите към него могат да се създават комисии и работни групи за решаване на отделни проблеми.

Чл. 178. Националният съвет за защита на потребителите се свиква на заседание от министъра на икономиката най-малко веднъж на 4 месеца и може да взема решение, когато на заседанията присъстват най-малко 2/3 от членовете му. Решенията се вземат с обикновено мнозинство от членовете му. Националният съвет за защита на потребителите може да се свиква и от 1/2 от неговите членове.

Чл. 179. Членовете на Националния съвет за защита на потребителите не получават възнаграждение за работата си в него.

Глава десета

СПОСОБИ ЗА УРЕЖДАНЕ НА ПОТРЕБИТЕЛСКИ СПОРОВЕ

Раздел I

Потребителски жалби и сигнали

Чл. 180. (1) За нарушаване на правата, предоставени им по този закон, потребителите и сдруженията на потребителите имат право да подават сигнали, жалби и молби до контролните органи, изпълняващи функции за защита на потребителите. Преписи от сигналите, жалбите и молбите могат да се изпращат и до по-горестоящи органи.

(2) Сигналите, жалбите и молбите могат да се подават писмено, устно или по друг подходящ начин. Когато е необходимо сигналът, жалбата или молбата да се подаде писмено или да отговаря на определени изисквания, на подателя се дават съответни разяснения.

(3) Сигналите, жалбите и молбите, подадени до некомпетентен орган, се препращат най-късно 7 дни от постъпването им на компетентния орган, като се уведомяват техните податели. Сигналът, жалбата или молбата не се препраща, когато има данни, че въпросът е отнесен и до компетентния орган.

Чл. 181. (1) Държавните органи са длъжни да регистрират подадените до тях сигнали, жалби и молби на потребителите и да образуват производство за разглеждането им. По анонимни сигнали производство не се образува.

(2) Органът, до който е подадено сигнал, жалба или молба, е длъжен да насочи потребителя и да му разясни неговите права и задължения.

(3) На лицата, чиито искания са незаконосъобразни или неоснователни или не могат да бъдат удовлетворени по обективни причини, се посочват съображенията за това.

Чл. 182. (1) Когато по сигнала, жалбата или молбата не е нужно да се извършва проверка, компетентният орган е длъжен да разгледа случая и да вземе решение в 14-дневен срок, а в останалите случаи - в едномесечен срок от постъпването на сигнала, жалбата или молбата.

(2) Решението по сигнала, жалбата или молбата се съобщава писмено на подателя и на другите заинтересувани лица и организации, ако има такива, в 7-дневен срок от постановяването му.

(3) Решения с голямо обществено значение могат да се разгласяват чрез печата или по друг подходящ начин по преценка на органа, който ги е постановил.

(4) Когато в сигнал, жалба или молба е отправено искане, което не е уважено, компетентният орган в отговора си до подателя излага съображенията и мотивите си за това.

Чл. 183. (1) Сигнали, жалби и молби, подадени повторно по въпрос, по който има решение, не се разглеждат, освен ако са във връзка с изпълнението на решението или се основават на нови факти и обстоятелства.

(2) Сигналите, жалбите и молбите, които не се разглеждат, се връщат на подателя, като му се съобщават и основанията за това.

(3) На сигнали, жалби и молби по въпроси, на които е отговорено по ал. 2, но съдържащи нови елементи, се отговаря само на новите въпроси.

Раздел II

Помирителни комисии

Чл. 184. (1) Министърът на икономиката създава помирителни комисии, които съдействат за разрешаването на спорове между потребители и търговци, включително във връзка с гаранционната отговорност, правото на рекламация за стоки или услуги и неравноправни клаузи в договорите, търговски практики и договори сключвани с потребители.

(2) Министърът на икономиката определя със заповед седалището и района на действие на комисииите и одобрява листа на членовете на комисииите, които ще съдействат за постигане на споразумение между потребители и търговци. Заповедта се обнародва в "Държавен вестник".

(3) Съдействието по ал. 1 се осъществява по искане на потребител с местоживеене или седалище в района на действие на съответната помирителна комисия.

(4) Производството пред помирителна комисия не е задължителна предпоставка за предявяване на иск пред съда.

Чл. 185. (1) Помирителната комисия включва по един представител на Комисията по търговия и защита на потребителите, определен от ръководителя ѝ, представител на сдружение на търговците и представител на сдружение на потребителите. Последните двама представители се определят от одобрената листа по чл. 184, ал. 2 по предложение на съответните сдружения съобразно предмета на искането.

(2) Ако помирителна комисия не може да се образува поради липса на представител на сдружение на търговците или сдружение на потребителите, министърът на икономиката определя помирителната комисия, която ще съдейства за разрешаването на споровете в района, в който не може да се създаде помирителна комисия.

Чл. 186. (1) Помирителната комисия съдейства за доброволното уреждане на споровете чрез сключване на споразумение между страните по спора.

(2) Ако страна по спора не изпълнява задълженията си по споразумението, другата страна може да се обърне към съда за разглеждане на спора - предмет на споразумението.

Чл. 187. Министърът на икономиката издава правилник за работата на помирителните комисии.

Раздел III

Средства за колективна защита. Искове за преустановяване на нарушения и за обезщетение на потребителите

Чл. 188. (1) Сдруженията за защита на потребителите могат да предявят иск за преустановяване или за забрана на действия или търговски практики, които са в нарушение на колективните интереси на потребителите.

(2) Нарушение на колективните интереси на потребителите е всяко действие, което уврежда колективни интереси на потребителите и противоречи на разпоредбите на:

1. раздел II “Заблуждаваща реклама” и раздел III “Непочтена реклама” от глава трета; раздел I “Договори, сключени извън търговския обект” и раздел II “Договори за продажба от разстояние” от глава четвърта; раздел II “Гаранции на потребителските стоки” от глава пета; глава шеста “Неравноправни клаузи в потребителски договори” и глава седма “Договори за придобиване право на ползване на недвижим имот за определен период”;

2. раздел II “Организиранни групови и индивидуални туристически пътувания с обща цена” от глава четвърта на Закона за туризма;

3. глава четвърта от Закона за радиото и телевизията;

4. глава десета “Реклама на лекарства, предназначени за човешка употреба” от Закона за лекарствата и аптеките в хуманната медицина, или

5. други закони, имащи отношение към защитата на потребителите.

(3) Искове по ал. 1 може да предявява и Комисията по търговия и защита на потребителите с изключение на искове за преустановяване или за забрана на действия или търговски практики, които са в нарушение на колективните интереси на потребителите по раздел II “Заблуждаваща реклама” и раздел III “Непочтена реклама” от глава трета.

Чл. 189. Когато приеме, че дадена търговска практика или действие съставлява нарушение по чл. 188, съдът може:

1. да задължи производителя, вносителя, търговеца и доставчика да огласи по подходящ начин и за своя сметка съдебното решение или част от него и/или да направи публично коригиращо изявление с оглед отстраняване на ефекта от нарушението;

2. да разпорежи на производителя, вносителя, търговеца и доставчика да преустанови незаконната търговска практика или да отстрани от договора неравноправната клауза в определен срок;

3. да постанови други подходящи мерки за преустановяване на нарушенията по искане на лицата по чл. 188, ал. 1.

Чл. 190. (1) Сдруженията на потребителите имат право да предявят иск за обезщетяване на вреди, причинени на колективните интереси на потребителите.

(2) Вреди, причинени на колективни интереси на потребителите, има, когато е налице нарушение на нормативните разпоредби за защита на потребителите по чл. 188, ал. 2, независимо дали кръгът на увредените лица може да бъде установен или не и независимо дали вредите са реално претърпени, или интересите на потребителите са поставени в опасност.

(3) Съдът присъжда обезщетението на сдружението на потребителите, като определя размера му по справедливост.

(4) Когато искането за обезщетение е предявено от повече от едно сдружение на потребителите, обезщетението се присъжда на всички ищци за общо разпореждане.

(5) Полученото обезщетение може да бъде изразходвано само за защита на интересите на потребителите.

Чл. 191. (1) Когато са причинени вреди на двама или повече потребители, сдруженията на потребителите могат да предявят от тяхно име иск пред съда за обезщетение на претърпените от потребителите вреди, при условие че:

1. потребителите могат да бъдат установени;

2. потребителите са претърпели индивидуални вреди, причинени от един и същ производител, вносител, търговец или доставчик, и вредите имат един и същ произход;

3. сдружението на потребителите е било упълномощено с изрично писмено пълномощно за процесуално представителство поне от двама потребители да заведе иск за обезщетение от името на тези потребители и да ги представлява в процеса.

(2) Съдът определя начина, по който сдружението на потребителите за своя сметка следва да разгласи предявяването на иска.

(3) В едномесечен срок от разгласяването всеки потребител, които е претърпял вреди и е дал съгласието си при условията на ал. 1, може да заяви пред съда, че желае да вземе участие в процеса или да осъществи защитата си самостоятелно в отделен процес по общия исков ред.

(4) Условията по ал. 1 трябва да са налице и за предявяване на граждански иск в наказателния процес по реда на Наказателно-процесуалния кодекс.

(5) Всички призовки, уведомления и съобщения, които засягат потребителя, се изпращат на сдружението, което го представлява.

Чл. 192. Исковете по този раздел се предявяват по мястото на извършване на нарушението или по местожителството на ответника.

Глава единадесета

КОНТРОЛ

Чл. 193. (1) Контролът по този закон се осъществява от Комисията по търговия и защита на потребителите към министъра на икономиката.

(2) Контролът по раздел I “Обща безопасност на стоките и услугите” от глава пета се осъществява от органите по чл. 82.

(3) Контролът по глава втора, по раздел III от глава четвърта и по раздели II и III от глава пета се осъществява и от звената за защита на потребителите в общинската администрация.

Чл. 194. Длъжностните лица на контролните органи по чл. 193 имат право:

1. на свободен достъп в производствените и търговските обекти;
2. да изискват необходимите документи във връзка с осъществявания от тях контрол;
3. да вземат проби и мостри за лабораторни изследвания;
4. да привличат експерти в съответната област, когато проверката е особено сложна и изисква специални знания;
5. да съставят актове за установяване на нарушения.

Чл. 195. Длъжностните лица на контролните органи по чл. 193 са длъжни:

1. да установяват точно фактите при извършвания от тях контрол;
2. да дават задължителни предписания за отстраняване на несъответствия и нарушения на закона;
3. да дават заключения по възраженията във връзка с констатираните нарушения;
4. да опазват служебната, производствената и търговската тайна и да не разгласяват данни от проверките преди тяхното приключване, както и да не използват информацията от проверката извън предназначението ѝ;
5. да уведомяват съответния специализиран орган за контрол в случаите, когато считат, че е налице нарушение на друг нормативен акт.

Чл. 196. Специализираните органи за контрол, предвидени в други нормативни актове, чиито контролни функции са свързани пряко или косвено със защитата на потребителите, съдействат на Комисията по търговия и защита на потребителите, като:

1. я уведомяват за случаи, в които считат, че е налице нарушение на този закон;
2. могат да канят длъжностни лица за извършване на съвместни проверки.

Чл. 197. Глобите и санкциите, събрани по този закон, се административат по бюджета на Министерството на икономиката.

Чл. 198. (1) По бюджета на Министерството на икономиката и на органите по чл. 193 се предвиждат средства за съответните дейности по този закон:

1. изготвяне на нормативни актове за защита на потребителите;
2. програми и участие в национални и международни прояви за защита на потребителите;
3. подпомагане дейността на сдруженията на потребителите по чл. 174;
4. обезпечаване работата на Националния съвет за защита на потребителите;
5. информация и популяризиране на дейностите по защита на правата на потребителите;
6. квалификация и обучение на служителите на органите за защита на потребителите;
7. подпомагане на дейността на помирителните комисии по чл. 184;
8. изграждане, развитие и поддържане на материална база на контролните органи;
9. анализи и експертизи, свързани с контролната дейност по този закон;
10. застраховка на служителите на контролните органи по този закон;
11. възнаграждане на независими експерти, консултанти и извънщатни сътрудници и осигуряване на условия за тяхната работа;
12. командироване на служителите на контролните органи по този закон на територията на страната;
13. други разходи, свързани със защитата на потребителите.

(2) Служителите на контролните органи по този закон имат право на материално стимулиране.

(3) Сумите за материално стимулиране на едно лице по ал. 2 за една календарна година не могат да превишават 8 негови основни месечни работни заплати.

Глава дванадесета

АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 199. За нарушение на разпоредбите на чл. 4, 5, 6 и 8 на виновните лица се налага глоба, а на едноличните търговци и юридическите лица - имуществена санкция в размер от 300 до 1500 лв.

Чл. 200. За нарушение на изискванията за етикетирание и маркиране на стоките по чл. 9, 10, 11 и на наредбите по чл. 12 на виновните лица се налага глоба, а на едноличните търговци и юридическите лица - имуществена санкция в размер от 300 до 1500 лв.

Чл. 201. За нарушение на чл. 13 и 14 на виновните лица се налага глоба, а на едноличните търговци и юридическите лица - имуществена санкция в размер от 500 до 2000 лв.

Чл. 202. За нарушение на правилата за обозначаване на цените на стоките и услугите по чл. 15, 16, 17, 19, чл. 20, ал. 1 и чл. 21-29 и наредбите по чл. 31 на виновните лица се налага глоба, а на едноличните търговци и юридическите лица - имуществена санкция в размер от 300 до 3000 лв.

Чл. 203. За нарушение на разпоредбата на чл. 30 на виновните лица се налага глоба, а на едноличните търговци и юридическите лица - имуществена санкция в размер от 500 до 3000 лв.

Чл. 204. Който не изпълни разпореждане на Комисията по търговия и защита на потребителите по чл. 35, ал. 1 и 3, се наказва с глоба, а на едноличните търговци и юридическите лица се налага имуществена санкция в размер от 5000 до 25 000 лв.

Чл. 205. За нарушение на разпоредбата на чл. 42 на виновните лица се налага глоба, а на едноличните търговци и юридическите лица - имуществена санкция в размер от 500 до 3000 лв.

Чл. 206. За нарушение на разпоредбата на чл. 46 на виновните лица се налага глоба, а на едноличните търговци и юридическите лица - имуществена санкция в размер от 500 до 3000 лв.

Чл. 207. Който продава лекарства чрез сключване на договори от разстояние в нарушение на разпоредбата на чл. 51, се наказва с глоба, а на едноличните търговци и юридическите лица се налага имуществена санкция в размер от 5000 до 15 000 лв.

Чл. 208. Който не изпълни задълженията си за предоставяне на информация на потребител по чл. 52, чл. 57, ал. 2 или чл. 59, се наказва с глоба от 100 до 1000 лв., а на едноличните търговци и юридическите лица се налага имуществена санкция в размер от 300 до 3000 лв.

Чл. 209. Който в нарушение на чл. 53 изисква или приема плащане от потребител по договора за продажба от разстояние преди изтичането на срока по чл. 55, в който потребителят има право да се откаже от сключения договор, се наказва с глоба, а на едноличните търговци и юридическите лица се налага имуществена санкция в размер от 1000 до 10 000 лв.

Чл. 210. Който в нарушение на чл. 62, ал. 1 доставя стоки или предоставя услуги на потребител срещу заплащане без изрично и предварително искане от страна на потребителя, се наказва с глоба, а на едноличните търговци и юридическите лица се налага имуществена санкция в размер от 1000 до 3000 лв.

Чл. 211. За нарушение на чл. 63, чл. 64, ал. 1, чл. 65 и 66 на виновните лица се налага глоба, а на едноличните търговци и юридическите лица - имуществена санкция в размер от 500 до 3000 лв.

Чл. 212. За нарушение на чл. 67, ал. 1 на виновните лица се налага глоба, а на едноличните търговци и юридическите лица - имуществена санкция в размер от 500 до 3000 лв.

Чл. 213. За нарушение на чл. 69, ал. 1 на виновните лица се налага глоба, а на едноличните търговци и юридическите лица - имуществена санкция в размер от 5000 до 25 000 лв.

Чл. 214. Производител или доставчик на услуги, който предлага стоки и услуги на потребителите, без да е оценил и удостоверил съответствието им с нормативно установените изисквания за безопасност по чл. 72, се наказва с глоба, а на едноличните търговци и юридическите лица се налага имуществена санкция в размер от 5000 до 10 000 лв.

Чл. 215. За нарушение на разпоредбата на чл. 73, ал. 1 на виновните лица се налага глоба, а на едноличните търговци и юридическите лица - имуществена санкция в размер от 1000 до 3000 лв.

Чл. 216. За нарушение на чл. 76 на виновните лица се налага глоба, а на едноличните търговци и юридическите лица - имуществена санкция в размер от 1000 до 3000 лв.

Чл. 217. Който не изпълни разпореждане или задължително предписание на контролен орган за предприемане на мерки за осигуряване безопасността на стоките и услугите по чл. 75, ал. 3, чл. 83, 84, 85, чл. 86, ал. 1, чл. 87, чл. 88, ал. 1, чл. 89, ал. 1, 2 и 3, чл. 91, 92, 93 и 100, се наказва с глоба, а на едноличните търговци и юридическите лица се налага имуществена санкция в размер от 3000 до 15 000 лв.

Чл. 218. За нарушение на чл. 77 виновните лица се наказват с глоба, а едноличните търговци и юридическите лица – с имуществена санкция в размер от 1000 до 3000 лв.

Чл. 219. (1) Който откаже достъп до производствени или търговски помещения или складове или по какъвто и да е начин възпрепятства контролен орган да изпълнява служебните си задължения, се наказва с глоба в размер 1000 лв. (чл. 94).

(2) При повторно нарушение на виновното лице се налага глоба в размер от 3000 до 5000 лв.

Чл. 220. За неизпълнение на задължението по чл. 79 и 80 виновните лица се наказват с глоба, а едноличните търговци и юридическите лица – с имуществена санкция в размер от 3000 до 10 000 лв.

Чл. 221. За нарушение на наредбата по чл. 99 на виновните лица се налага глоба, а на едноличните търговци и юридическите лица - имуществена санкция в размер от 500 до 5000 лв.

Чл. 222. За нарушение на разпоредбата на чл. 101, ал. 3 длъжностно лице се наказва с глоба в размер от 1000 до 5000 лв., освен ако нарушението съставлява престъпление по Наказателния кодекс.

Чл. 223. За нарушение на разпоредбите на чл. 118, 119 и 120 за предоставяне на гаранция на потребителски стоки в писмена форма и за изискванията към информацията, която заявлението за гаранция трябва да съдържа, виновните лица се наказват с глоба, а на едноличните търговци и юридическите лица се налага имуществена санкция в размер от 500 до 1500 лв.

Чл. 224. За неизпълнение на разпоредбите на чл. 123, ал. 2, чл. 127 и 128 на виновните лица се налага глоба, а на едноличните търговци и юридическите лица - имуществена санкция в размер от 500 до 3000 лв.

Чл. 225. Който не изпълни задълженията си по чл. 151, 152 и 153, се наказва с глоба, а едноличните търговци и юридическите лица – с имуществена санкция в размер от 300 до 3000 лв.

Чл. 226. Който излъчва или предоставя за излъчване за своя сметка реклама за сключване на договор за придобиване право на ползване на недвижим имот за определен период, която не отговаря на изискванията на чл. 151, ал. 5, се наказва с глоба, а едноличните търговци и юридическите лица – с имуществена санкция в размер от 500 до 3000 лв.

Чл. 227. Който в нарушение на чл. 156 изисква или приема плащане от потребител по договора за придобиване право на ползване на недвижим имот за определен период преди изтичането на срока по чл. 154, в който потребителят има право да се откаже от сключения договор, се наказва с глоба, а едноличните търговци и юридическите лица - с имуществена санкция в размер от 1000 до 5000 лв.

Чл. 228. (1) Който не изпълни разпореждане на съда за предприемане на мерки по чл. 189 за преустановяване на нарушения или който въпреки разпореждането на съда продължава да упражнява незаконна търговска практика или да предлага договори с неравноправни клаузи за потребителите, се наказва с глоба, а на едноличните търговци и юридическите лица се налага имуществена санкция в размер от 5000 до 25 000 лв.

(2) Глобата или имуществената санкция се налага по реда на чл. 201 от Закона за съдебната власт.

Чл. 229. Длъжностно лице, което не изпълни задълженията си по този закон, се наказва с глоба от 100 до 1000 лв.

Чл. 230. За нарушение на други разпоредби на този закон виновните лица се наказват с глоба, а едноличните търговци и юридическите лица – с имуществена санкция в размер от 100 до 500 лв.

Чл. 231. За нарушение на наредбите и другите нормативни актове по прилагането на този закон, за които не са предвидени санкции по този раздел, на виновните лица се налага глоба, а на едноличните търговци и юридическите лица - имуществена санкция в размер от 50 до 500 лв.

Чл. 232. За неизпълнение на задължително предписание на контролен орган за защита на потребителите за отстраняване на несъответствия и нарушения на закона извън случаите по чл. 217 на виновните лица се налага глоба, а на едноличните търговци и юридическите лица - имуществена санкция в размер от 200 до 1000 лв.

Чл. 233. При повторно нарушение по този раздел виновните лица се наказват с глоба, а едноличните търговци и юридическите лица – с имуществена санкция в двоен размер.

Чл. 234. (1) В случаите на констатирано с влязло в сила наказателно постановление нарушение по този закон контролният орган предлага на органа, издал лиценза и/или разрешителното за упражняване на дейност, неговото отнемане.

(2) Органът, издал лиценза и/или разрешителното за упражняване на дейност, се произнася по предложението с мотивирано решение, за резултатите от което уведомява незабавно контролния

орган по ал. 1, а в случай че отнема издадения лиценз или разрешение, посочва и датата, и основанието за отнемането му.

Чл. 235. (1) Актовете за установяване на нарушенията се съставят от длъжностни лица, определени от ръководителя на съответния контролен орган или от кмета на общината.

(2) Наказателните постановления се издават от ръководителя на контролния орган, от кмета на общината или от упълномощени от тях длъжностни лица.

(3) Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. При противоречие на разпоредби на два закона се прилагат тези, които осигуряват по-висока степен на защита на потребителите.

§ 2. Разпоредбите на раздел I от глава пета се прилагат за всички стоки и услуги независимо от начина на продажба, включително продажба от разстояние и по електронен път.

§ 3. Разпоредбите на раздел I от глава пета се прилагат и за стоки, предназначени за професионална употреба, които могат да бъдат използвани от потребители за задоволяване на лични нужди, когато, употребени при нормално предвидими условия, стоките могат да създадат рискове за здравето и безопасността на потребителите.

§ 4. Разпоредбите на раздел I от глава пета не се прилагат за употребявани стоки, които са доставени като антики (антикварни стоки) или като стоки, които се нуждаят от поправка или преработка, преди да бъдат използвани, при условие че доставчикът уведоми по ясен начин лицето, на което доставя стоката, за необходимостта от нейното преработване или поправка.

§ 5. Когато в друг нормативен акт за някои стоки или видове стоки има специални изисквания за безопасност, разпоредбите на раздел I от глава пета се прилагат за всички останали случаи и рискове или категории от рискове, които не са предвидени в специалния нормативен акт.

§ 6. Разпоредбите на чл. 69-72 от раздел I на глава пета се прилагат и по отношение на козметични продукти и козметични средства за рисковете, които не са предмет на правно регулиране в специален нормативен акт.

§ 7. Разпоредбите на чл. 74-81, 90 и 91 от раздел I на глава пета се прилагат и по отношение на играчки, козметични продукти и козметични средства, лични предпазни средства и електрически съоръжения, предназначени за използване в определени граници на напрежението.

§ 8. Разпоредбите на чл. 83, 84, 85, 87, 88 и 89 от раздел I на глава пета се прилагат и по отношение на електрически съоръжения, предназначени за използване в определени граници на напрежението.

§ 9. Разпоредбите на раздел II от глава пета се прилагат и за договорите за изработка и производство.

§ 10. Разпоредбите на раздел II от глава пета не се прилагат по отношение на продажби, извършвани от правоприлагащите органи чрез изпълнително производство или по друг начин, както и по отношение на продажби на изоставени или отнети в полза на държавата стоки, извършвани от държавни органи.

§ 11. Разпоредбите на раздел IV от глава пета не се прилагат за вреди, настъпили от злополуки, причинени от атомна енергия, условията и редът, за които са уредени в друг нормативен акт или произтичат от задължения, предвидени в международни конвенции, по които Република България е страна.

§ 12. Разпоредбите на раздел IV от глава пета не се прилагат за стоки, пуснати в обращение преди влизането в сила на закона.

§ 13. По смисъла на този закон:

1. "Потребител" е всяко физическо лице, което придобива стоки или ползва услуги, които не се предназначени за извършване на търговска или професионална дейност, и всяко физическо лице, което като страна по договор по този закон действа извън рамките на своята търговска или професионална дейност.

2. "Търговец" е всяко физическо или юридическо лице, което продава или предлага за продажба стоки, предоставя услуги или сключва договор с потребител като част от своята търговска или професионална дейност независимо дали в публичния или в частния сектор.

3. "Производител" е всяко физическо или юридическо лице, което:

а) по занятие произвежда стоки в завършен вид или съществено променя или преправя стоката с оглед пускането ѝ на пазара;

б) се представя за производител, като поставя върху стоката, опаковката ѝ или върху техническата или търговската документация за нея своето име или фирма, свой производствен или друг отличителен знак.

4. "Доставчик" е всяко физическо или юридическо лице по веригата на доставката на стоката, което по занятие прехвърля собствеността или учредява, или прехвърля други вещни права върху стока в полза на друг доставчик или търговец или което сключва договор с потребител независимо дали в публичния или в частния сектор.

5. "Вносител" е всяко физическо или юридическо лице, което внася стока на територията на Република България като част от своята търговска или професионална дейност с цел стоката да бъде разпространена на територията на страната.

6. "Пускане на пазара" е първото поставяне стока или услуга на разположение на потребителите срещу заплащане или безплатно с цел нейното използване или употреба.

7. "Опаковка" са съдове и всякакви други приспособления или материали, които са годни да изпълняват функцията да съдържат и съхраняват различни стоки, които се предлагат пряко на потребителите.

8. "Продажна цена" е крайната цена за бройка или за определено количество стока или за услуга, включваща ДДС и всички допълнителни данъци и такси.

9. "Цена за единица мярка" е крайната цена, включваща ДДС и всички допълнителни данъци и такси за единица мярка от предлаганата стока. Единицата мярка за стоки, търгувани в зависимост от обема им, е един литър или един кубически метър, при стоки, търгувани според теглото им – един килограм, при стоки, търгувани на дължина - един метър, а при стоки, търгувани на площ - един квадратен метър.

10. "Стоки, продавани в насипно състояние" са стоките, които не са предварително пакетирани и се претеглят в присъствието на потребителя.

11. "Аукцион" е процедура за организиране продажбата на стоки, при която на проявилите интерес към стоката лица се предоставя възможност да се запознаят с нея и да предложат цена.

12. "Финансова услуга" е всяка услуга, свързана с дейността на кредитни институции, застрахователни компании и инвестиционни фирми, като:

а) приемане на депозит и други платими средства;

б) отпускане на кредит, в т. ч. потребителски кредит или кредити, обезпечени с ипотека;

в) финансов лизинг;

г) парични трансфери, издаване и управление на платежни средства;

д) обмен на валута;

е) предоставяне на гаранции и поемане на задължения;

ж) приемане, предаване и/или изпълнение на поръчки и предоставяне на услуги за следните финансови продукти: инструменти на паричния пазар, прехвърляне на ценни книжа, финансови фючъри и опции и инструменти, свързани с валутните курсове и с лихвения процент;

з) управление на портфейлни инвестиции и предоставяне на съвети за инвестиране относно инструментите по буква “ж”;

и) съхраняване и управление на ценни книжа;

к) предоставяне на банкови касетки;

л) застраховка живот;

м) всички останали застраховки извън буква “л”;

н) застраховки, свързани с инвестиционни фондове;

о) здравни осигуровки;

п) индивидуални пенсионни схеми.

13. “Стока” е продукт на трудова дейност, който е предназначен за потребление или може да бъде използван от потребителя, дори и да не е предназначен за него, и който се доставя или предоставя при извършването на търговска дейност, независимо дали се предлага срещу заплащане или безвъзмездно и дали е нов, използван или обновен.

14. “Услуга” е всяка материална или интелектуална дейност, която се извършва по независим начин и е предназначена за друго лице и която няма за основен предмет прехвърляне владение на вещ.

15. “Опасна стока или услуга” е всяка стока или услуга, която не е безопасна по смисъла на чл. 70.

16. “Сериозен риск” е всяка сериозна опасност за здравето и безопасността на потребителите, която изисква бърза намеса на контролните органи, в т. ч. тази, чиито ефекти не настъпват незабавно.

17. “Изземване на стока” е всяка мярка, която има за цел да обезпечи връщане на опасна стока, доставена от производител или дистрибутор на потребител или предоставена на негово разположение.

18. “Изтегляне на стока” е всяка мярка, която има за цел да предотврати разпространението, излагането на опасна стока за продажба, както и нейното предлагане на потребителите.

19. “Професионална тайна” е всяка информация, която контролните органи придобиват за целите на контрола за безопасност или във връзка с него и чието разгласяване може да застраши търговския интерес или престижа на производителя, дистрибутора, доставчика на услуги или трето лице. Професионалната тайна не представлява служебна тайна по смисъла на Закона за защита на класифицираната информация.

20. “Увредено лице” е всяко физическо лице, претърпяло имуществени вреди от дефект на стока.

21. “Пускане в обращение” е предоставянето на стока на доставчик или търговец безплатно или срещу заплащане за първи път, при което тя преминава от етапа на производство или внос към етапа на разпространение по веригата на доставката, включително съхраняване на стоката с цел продажба или дистрибуция.

22. “Неравноправни клаузи” означават договорни условия, определени в чл. 143.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 14. Всяките съдебни производства за забрана или прекратяване разпространението на заблуждаваща или непочтена реклама се довършват по досегашния ред.

§ 15. Висящите съдебни производства по дела, образувани на основание чл. 51 от отменения Закон за защита на потребителите и за правилата за търговия, се довършват по досегашния ред.

§ 16. По отношение на продължителността на сроковете, започнали да текат при действието на отменения Закон за защита на потребителите и за правилата за търговия, се прилагат разпоредбите на този закон, освен ако за изтичане на срока по отменения закон е нужен по-дълъг период от предвидения в този закон.

§ 17. (1) Министерският съвет приема наредбите по чл. 12 в срок една година от влизането в сила на закона.

(2) До приемането на наредбите по чл. 12 се прилагат подзаконовите нормативни актове, издадени за прилагане на чл. 7 от отменения Закон за защита на потребителите и за правилата за търговия, доколкото не противоречат на този закон.

§ 18. Министърът на икономиката издава подзаконовите нормативни актове по прилагането на закона в срок 5 месеца от влизането му в сила с изключение на наредбата по чл. 174, ал. 2, която се издава в срок 3 месеца от влизането в сила на закона.

§ 19. Устройственият правилник на Комисията по търговия и защита на потребителите се привежда в съответствие с изискванията на този закон в едномесечен срок от влизането в сила на закона.

§ 20. Този закон отменя Закона за защита на потребителите и за правилата за търговия (обн., ДВ, бр. 30 от 1999 г.; изм. и доп., бр. 17 и 19 от 2003 г.)

§ 21. В чл. 126а, ал. 1 от Гражданския процесуален кодекс (обн., Изв., бр. 12 от 1952 г.; изм. и доп., бр. 92 от 1952 г., бр. 89 от 1953 г., бр. 90 от 1955 г., бр. 90 от 1956 г., бр. 90 от 1958 г., бр. 50 и 90 от 1961 г.; попр., бр. 99 от 1961 г.; изм. и доп., ДВ, бр. 1 от 1963 г., бр. 23 от 1968 г., бр. 27 от 1973 г., бр. 89 от 1976 г., бр. 36 от 1979 г., бр. 28 от 1983 г.; бр. 41 от 1985 г., бр. 27 от 1986 г., бр. 55 от 1987 г., бр. 60 от 1988 г., бр. 31 и 38 от 1989 г., бр. 31 от 1990 г., бр. 62 от 1991 г., бр. 55 от 1992 г., бр. 61 и 93 от 1993 г., бр. 87 от 1995 г., бр. 12, 26, 37, 44 и 104 от 1996 г., бр. 43, 55 и 124 от 1997 г., бр. 59, 70 и 73 от 1998 г., бр. 64 и 103 от 1999 г., бр. 36, 85 и 92 от 2000 г., бр. 25 от 2001 г., бр. 105 и 113 от 2002 г., бр. 58 и 84 от 2003 г. и бр. 28 и 36 от 2004 г.) се създава буква "с":

“с) по искове по чл. 186 от Закона за защита на потребителите.”

§ 22. В Закона за външната търговия (обн., ДВ, бр. 94 от 1969 г.; изм. и доп., бр. 6 от 1974 г., бр. 63 от 1976 г. и бр. 4 от 1989 г.) се създава чл. 25:

“Чл. 25. (1) Министерският съвет по предложение на министъра на икономиката определя външнотърговския режим на страната относно въвеждането на нетарифни мерки по износа и вноса, когато въвеждането на такива мерки не е уредено в други закони.

(2) Министерският съвет определя условията и реда за въвеждането и прилагането на защитни мерки, както и за защита срещу дъмпингов и субсидиран внос на стоки в Република България.

(3) По писмено искане на министъра на икономиката или на упълномощено от него длъжностно лице Агенция “Митници” предоставя информация, необходима за провеждане на процедурите по разследване и налагане на защитни мерки и мерки срещу дъмпингов и субсидиран внос на стоки в Република България.”

§ 23. В Закона за храните (обн., ДВ, бр. 90 от 1999 г.; изм. и доп., бр. 102 от 2003 г.) чл. 4 се изменя така:

“Чл. 4. Специфичните изисквания към групи храни и към конкретни храни се определят с наредби на Министерския съвет.”

§ 24. В чл. 19 от Закона за защита на конкуренцията (обн., ДВ, бр. 52 от 1998 г.; Решение № 22 на Конституционния съд от 1998 г. - бр. 112 от 1998 г.; изм. и доп., бр. 81 от 1999 г., бр. 28 от 2002 г. и бр. 9 и 107 от 2003 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1.

2. Създава се ал. 2:

“(2) По изключение Министерският съвет може да определя и задължителни правила за образуване и прилагане на цените на някои видове стоки и услуги.”

§ 25. В чл. 66 от Закона за пощенските услуги (обн., ДВ, бр. 64 от 2000 г.; изм. и доп., бр. 112 от 2001 г., бр. 45 и 76 от 2002 г. и бр. 26 от 2003 г.) ал. 1 се изменя така:

“(1) Цените на услугите, включени в универсалната пощенска услуга, се образуват и прилагат съгласно правила, определени в наредба, приета от Министерския съвет на основание чл. 19, ал. 2 от Закона за защита на конкуренцията по предложение на Комисията за регулиране на съобщенията.”

§ 26. Законът влиза в сила 6 месеца след обнародването му в “Държавен вестник” с изключение на чл. 3, ал. 3, чл. 159 и 160, които влизат в сила от датата на присъединяването на Република България към Европейския съюз.

§ 27. Изпълнението на закона се възлага на министъра на икономиката.

Законът е приет от XXXIX Народно събрание на ..... 2004 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:**

(Огнян Герджиков)

М О Т И В И

към проекта на Закон за защита на потребителите

Приетият през 1999 г. Закон за защита на потребителите и за правилата за търговия положи основите на потребителското право и на политиката за защита на потребителите в България. Този закон за пръв път регламентира основните права на потребителите - право на защита срещу рискове от придобиване на стоки и услуги, които могат да застрашат живота, здравето или имуществото им; право на защита на техните икономически интереси при придобиването на стоки и услуги; достъп до съдебни и специални извънсъдебни процедури за защита на потребителите; право на сдружаване с цел защита на техните интереси и право на информация.

Законопроектът, който се предлага, представлява изцяло нов закон за защита на потребителите. Приемането на нов закон за защита на потребителите се обуславя от следните причини:

1. Изграждането на функционираща пазарна икономика в Република България налага приемането на модерно законодателство за защита на потребителите, което да има за цел да осигури както защитата на потребителите, така и постигането на икономическа ефективност чрез гарантиране защитата на всички икономически субекти. Разнообразието от предлагани стоки и услуги, развитието на нови търговски техники за продажба, развитието на рекламата, отварянето на българския пазар за вносни стоки налагат регламентиране на посочените области и постигане на равновесие във взаимоотношенията на потребители и търговци.

2. След 1999 г. на европейско ниво бяха приети нови директиви за защита на потребителите, които до момента не са въведени в българското законодателство. Това са Директива 99/44/ЕС за продажбите на стоки и свързаните с тях гаранции, Директива 2001/95/ЕС за общата безопасност на стоките и услугите и Директива 2002/65/ЕС за продажби от разстояние на финансови услуги. От друга страна, Законът за защита на потребителите и за правилата за търговия от 1999 г. не регламентира и някои от съществуващите преди приемането му европейски директиви - Директива 94/47/ЕС за договорите за предоставяне на правото на ползване на недвижим имот за определен период от време и Директива 97/55/ЕС за сравнителната реклама. Същевременно част от потребителските директивите бяха въведени частично със Закона за защита на потребите и за правилата за търговия от 1999 г. - Директива 85/577/ЕЕС за договорите, сключвани извън търговските обекти, и Директива 97/7/ЕС за договорите за продажби от разстояние. Следва да се отчетат и препоръките на Европейската комисия към Закона за защита на потребителите и за правилата за търговия от 1999 г. за постигане пълно въвеждане на европейските директиви.

3. Необходимостта от създаване на предпоставки за интегрирането на страната ни в единния вътрешен пазар постави въпроса за правно регламентиране на потребителските договори с международен елемент. В процеса на интегрирането на Република България в единния европейски пазар все повече ще нараства броят на сключваните трансгранични потребителски договори. През 2003 г. беше извършена първата промяна на законодателството в тази насока. Чрез изменение в Закона за защита на потребителите и за правилата за търговия от 1999 г. бяха въведени изискванията на чл. 5 от Римската конвенция за приложимото право по отношение на потребителски договори с международен елемент. Поради това, че по-голямата част от европейските директиви за защита на потребителите съдържат разпоредби относно приложимото право на договорите с международен елемент, и предвид спецификата на потребителските договори спрямо останалите гражданскоправни сделки е уместно обособяването на всички разпоредби, свързани с приложимото право на потребителските договори с международен елемент, в отделна глава.

Законопроектът си поставя следните основни цели:

1. Да очертае насоките на политиката за защита на потребителите в Република България и да осигури високо ниво на защита на потребителите, защита на тяхното здраве, безопасност и икономически интереси.

2. Постигане по-висока степен на хармонизация на българското законодателство в областта на защитата на потребителите съобразно поетите ангажменти на Република България за присъединяване към Европейския съюз. Във връзка с това новият законопроект въвежда напълно

изискванията на по-голямата част от съществуващите до този момент европейски директиви за защита на потребителите, а именно:

- Директива 98/6/ЕС за обозначаване на цените на стоките, предлагани на потребителите;
  - Директива 84/450/ЕЕС за заблуждаващата реклама;
  - Директива 97/55/ЕС за сравнителната реклама;
  - Директива 85/577/ЕЕС за договори, сключвани извън търговските обекти;
  - Директива 97/7/ЕС за договорите за продажби от разстояние;
  - Нова директива 2001/95/ЕС за общата безопасност на стоките;
  - Директива 99/44/ЕС за продажбите на стоки и свързаните с тях гаранции;
  - Директива 85/374/ЕЕС за отговорността на производителя за вреди, причинени от дефект на стока;
  - Директива 93/13/ЕС за неравноправните клаузи в договорите, предлагани на потребители;
  - Директива 94/47/ЕС за договорите за предоставяне на правото на ползване на недвижим имот за определено време;
  - Директива 98/27/ЕС за защита на колективните интереси на потребителите за издаване на разпореждания за преустановяване на търговски практики, които са в нарушение на законодателството.
3. Създаване на предпоставки за увеличаване доверието на потребителите в пазарната икономика.
  4. Създаване на условия за прилагане на законодателството.
  5. Да потвърди автономния характер на политиката за защита на потребителите и създаване на условия за интегриране на тази политика при провеждането на другите политики.
  6. Насърчаване дейността на сдруженията на потребителите, както и представителството на потребителските интереси.
  7. Създаване на условия за координация в работата на министерствата и ведомствата, имащи отношение към защитата на потребителите.

Нови моменти в законопроекта са:

- Основните права на потребителите, провъзгласени в Закона за защита на потребителите и за правилата за търговия, са разширени и обхващат препоръките, съдържащи се в Резолюцията на Икономическия и социален съвет на ООН от 1984 г. Законопроектът провъзгласява също така и правото на образование на потребителите по въпроси, отнасящи се до потребителска защита, и правото на представителство на потребителите в държавни органи, вземащи решения по въпроси, които ги засягат.
- Законопроектът включва в своя обхват и услугите, включително по отношение на безопасността на услугите.
- За пръв път правна регламентация получават сравнителна реклама, съвместните оферти, договори за придобиване право на ползване върху недвижим имот за определен срок, изисквания към указанията за употреба на стоките, предлагани на потребителите.
- Подобрява се правната регламентация на гаранциите и рекламиите на потребителите.
- Въвеждат се изискванията на чл. 153 от Договора от Амстердам, което ще допринесе за по-добро отчитане на политиката за защита на потребителите при провеждането на другите политики. Законопроектът възприема хоризонтален подход при провеждане на политиката за защита на потребителите и отчитането и при провеждане на другите секторни политики, например в сферата на транспорта, комуникациите, обществените услуги, конкуренцията, околната среда, земеделието и др.

- Ясно са разграничени функциите на контролните органи, имащи отношение към надзора на пазара, и се създават условия за координация в работата на контролните органи, извършващи надзор за обща безопасност на стоките, и контролните органи, отговарящи за прилагане на вертикалното законодателство за безопасност на стоките, в т. ч. законодателството, въвеждащо изискванията на т. нар. директиви “нов подход”. Предвиждат се разпоредби, които уреждат сътрудничеството и обмена на информация между отделните контролни органи.

- Регламентирани са взаимоотношенията между администрацията и сдруженията на потребителите, с което се цели да се създадат условия за активно участие на потребителите и на техните представители в прилагането на законодателството и в процеса на вземане на решения по въпроси, които ги засягат. Законопроектът определя критерии за представителност на потребителските сдружения в консултативни органи.

- Преодолява се ограничителният характер на разпоредбата на § 2 от Закона за защита на потребителите и за правилата за търговия от 1999 г., съгласно който законът не се прилага за търговска дейност със стоки и услуги, условията и редът за осъществяването на която са уредени в друг нормативен акт. Проектът на новия закон възприема точно обратния подход, а именно че разпоредбите на специалните закони, имащи отношение към защитата на потребителите, се прилагат по отношение на материи, които не са обхванати от този закон. При противоречие на правни норми на два общи или два специални закона се прилагат тези разпоредби, които осигуряват по-висока степен на защита на потребителите.

В предложения законопроект са отразени бележките и препоръките на всички министерства.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Симеон Сакскобургготски)

